

फिजियोथेरापी सेवाको
होम सर्भिसको लागि

सम्पर्क नं. ९८४९७३२६९७,
०१-६६३३६५२ मध्यपुर
थिमि-४

जि.प्र.का. भक्तपुर दर्ता नं. ६२/०६३/६४

THIMI TIMES WEEKLY

स्थायी लेखा नं. ३०२८६५२३
थिमि टाइम्स
साप्ताहिक

वर्ष १७ अङ्क ०६ ने.सं. ११४३ भदौ १३ गते बुधबार, २०८० 30 Aug. 2023 Wednesday पृष्ठ ८ मूल्य रु १०/-

ललिता निवास प्रकरणको औचित्य ?

काठमाडौं । देशमा विगत लामो समयदेखि पहुँचकै आधारमा र सत्ताको आडमा सरकारी जग्गाहरु व्यक्तिको नाममा जाने प्रचलन हुँदै आएको छ। यहाँसम्म कि खोला,

पोखरीलगायत सार्वजनिक जग्गासमेत मिचिएका थुप्रै उदाहरण रहेको छ। त्यस माथि काठमाडौं उपत्यका जहाँ ७७ वटै जिल्लाका मानिसहरुको लागि सपनाको

शहर । यस उपत्यकामा एउटा घर हुनु पनि मानिसको लागि ठूलै उपलब्धि हुने गरेको छ। यसरी उपत्यकाका जग्गाहरुमा कृषिबाट महल ठड्याउनेहरुको ठूलै जमात

क्रियाशिल रहेको छ। अब विगतमा भूमाफियाको नामबाट जग्गाको दलाली गर्नेहरुले सार्वजनिक जग्गा मिचेर प्लानिङ गर्ने लहर नै चलेको छ। जसको कारण नेपालमा खेती योग्य जमीनको क्षयीकरण हुँदै गइरहेको छ। यसैको कारण पनि नेपालमा खाद्यान्नमा परनिर्भरता बढ्दै गइरहेको छ। यो समस्या उपत्यकाको मात्र नभएर देशभरीको समस्याको रूपमा देखिएको छ। यसै सन्दर्भमा उपत्यकाको जमीन अमूल्य हुने त भैहाल्यो।

यसमा विगतमा सरकारी जग्गा अपचलनको ठूलै काण्डको रूपमा बाँकी पेज ७ मा

एमसीसी देशको निधारमा कालो टिका - खनाल

काठमाडौं । नेकपा एकीकृत समाजवादीका सम्मानित नेता भलनाथ खनालले अमेरिकी सहयोग परियोजना नेपालका लागि दुर्भाग्यपूर्ण रहेको टिप्पणी गरेका छन्। काठमाडौंमा सोमबार आयोजना भएको अन्तर्क्रिया कार्यक्रमलाई सम्बोधन गर्दै नेता खनालले एमसीसी परियोजना लागू हुँदा नेपालमा धेरै नकारात्मक असर पर्ने पनि बताएका हुन।

‘एमसीसी सम्झौता नेपालको लागि दुर्भाग्यपूर्ण सम्झौता मात्रै होइन, नेपालका केही नेताले नेपालको निधारमा लगाएको कालो टिका पनि हो,’ खनालले भने, ‘यसले धेरै नकारात्मक असर

गर्छ। नेताहरुले त्यो कुरा देख्न सकेनन्।’

बाँकी पेज ७ मा

अध्यक्ष रोहितसँग भारतीय बुद्धिजीवि टोलीद्वारा भेट

नेपाल मजदुर किसान पार्टीका अध्यक्ष नारायणमान बिजुक्छे (रोहित) सँग भेट्न भारतीय लेखक एवं बुद्धिजीवीहरु भक्तपुर आएका छन्। लेखक तथा पत्रकार विजय प्रसादको नेतृत्वमा आएको भारतीय बुद्धिजीवीहरुको एक टोलीले भक्तपुरमा आइतबार अध्यक्ष

बुजुक्छेसँग भेटघाट तथा राजनीतिक छलफल गरेको हो। भेटघाटमा अध्यक्ष रोहितले कम्युनिस्ट आन्दोलन दाल, भात र ढुकुको समस्या समाधानको आन्दोलन मात्र नभई सांस्कृतिक आन्दोलन पनि भएको बताएका

छन्। नेपाल मजदुर किसान पार्टीका कार्यकर्ताहरुजनताको सेवामा निस्वार्थरूपले निरन्तर समर्पित रहेका बताउँदै उनले नेमकिपाले कार्यकर्ताहरुको वैचारिक प्रशिक्षणमा जोड दिएको कारण त्यो सम्भव भएको अनुभव सुनाए।

पुँजीपति वर्गको तुलनामा कामदार वर्ग सँग राज्यसत्ता चलाउने राजनीतिक र कूटनीतिक अनुभवको कमी भएको कारणले समाजवादी देशहरुमा पनि पुँजीवाद पुनस्थापनाको सम्भावना

बाँकी पेज ७ मा

कुलमानलाई पदबाट निलम्बन गर्नुपर्छ: प्रेम सुवाल

काठमाडौं । नेपाल मजदुर किसान पार्टीका सांसद प्रेम सुवालले नेपाल विद्युत प्राधिकरणका प्रबन्ध निर्देशक कुलमान घिसिङलाई तत्काल निलम्बन गर्न सरकारसँग माग गरेका छन्।

मंगलबार प्रतिनिधिसभा बैठकमा विशेष समय लिएर बोल्दै उनले विद्युत महसुल असुली गर्न नसकेकाले प्राधिकरणका प्रबन्ध निर्देशक घिसिङलाई निलम्बन गरी कारवाही गर्न माग गरेका हुन्।

उनले डेडिकेटेड ट्रंक लाईनबाट बिजुली लिने तर अबै महशुल नतिर्नेहरुसँग मन्त्रीहरुले साँठगाँठ गरिरहेको

आरोप लगाउँदै तथ्य बाहिर ल्याउनेगरी छानबिन गर्न पनि सरकारको ध्यानाकर्षण गराए।

सुवालले भने, ‘डेडिकेटेड ट्रंक लाईनबाट बिजुली लिएर अबै रुपैयाँ महशुल नबुझाउनेहरुसँग कुन-कुन मन्त्रीको साँठगाँठ छ? छानबिन गरी कारवाही हुन जरुरी छ। बिजुली महशुल १० अर्बसम्म नउठाउने प्राधिकरणका कुलमान घिसिङलाई तत्काल निलम्बन गरी कारवाही गर्न जरुरी छ। निर्वाचन आयोगले निर्वाचन सम्बन्धि एकीकृत विधेयक मस्यौदा गरेको छ। तर राष्ट्रिय दलको मान्यता प्राप्त गर्न समानुपातिक निर्वाचनमा ३ प्रतिशत प्राप्त गर्नुपर्ने प्रजातन्त्र विपरितको प्रावधान यथावत राखिएको छ। यो मत सीमा हटाउन सर्वोच्च अदालतमा दायर गरिएको मुद्दा ६ वर्ष भयो। तर फैसला भएको छैन।’

उनले निर्वाचन आयोगले तयार पारेको निर्वाचनसम्बन्धी एकीकृत विधेयकको

बाँकी पेज ७ मा

काठमाडौं । गृह मन्त्रालयको प्रस्तावमा मन्त्रिपरिषदको बैठकले प्रमाणपत्रमा उमेर, नाम र जात सच्याउने नियमहरु २०१७ लाई संशोधन गरी नियमहरु २०८० पारित गरेको छ। यो पारित भएसँगै अब पाँच वर्षसम्म प्रमाणपत्रमा भएका त्रुटिहरु सच्याउन सकिनेछ। गृह मन्त्रालयले सोमबार एक सूचना सार्वजनिक जारी गर्दै सो जानकारी दिएको हो।

शैक्षिक प्रमाणपत्रमा उमेर, नाम र जात नमिल्दा तथा त्यसलाई सच्याउने प्रावधान भन्फटिलो र सीमित अवधिको हुँदा विद्यार्थीहरु मारमा परेका थिए। प्रमाणपत्र सच्याउने समय

कम भएको भन्दै गुनासो आउन थालेपछि सरकारले कानुन सच्याइएको हो। अब प्रमाणपत्रमा उमेर, नाम र जात सच्याउने अवधि छ महिनाको सट्टा पाँच वर्ष कायम गरिएको छ।

गृहमन्त्रीको सचिवालयका उपसचिव वेदनिधि खनालले सहज बनाउने र त्रुटि भएको सच्याउने समय थप हुनेगरी नियम पारित भएर आएको जानकारी दिए।

शैक्षिक प्रमाणपत्र सच्याउने बाध्यतामा रहेका नयाँ वा पुरानो नागरिकतावाहेक सबैले एक वर्षभित्र राष्ट्रिय परीक्षा बोर्डमा दरखास्त दिन सक्नेछन्।

कुनै विद्यार्थीले शैक्षिक

बाँकी पेज ७ मा

मुलुकमा व्याप्त भ्रष्टाचार निर्मूल गर्न सरकारको ध्यानाकर्षण

काठमाडौं । सांसदहरुले मुलुकमा व्याप्त भ्रष्टाचार, अनियमितता, तस्करी नियन्त्रण गरी सुशासन प्रवर्द्धन गर्न तथा जनसरोकारका विषयलाई सम्बोधन गर्न सभामुखमार्फत सरकारको ध्यानाकर्षण गराएका छन्। प्रतिनिधिसभाको

आजको बैठकको विशेष समयमा उनीहरुले सार्वजनिक महत्व र जनसरोकारका विषयको सम्बोधन हुनेगरी विद्यमान समसामयिक विषयमा ध्यानाकर्षण गराएका हुन्।

सांसद डा चन्दा कार्की भण्डारीले भ्रष्टाचार, कुशासन,

तस्करी र संस्थागत अपराध मूल समस्या रहेकाले सार्वजनिक महत्वका केयन विषय उठान हुन नसकेको उल्लेख गर्दै यसलाई निर्मूल गर्दै जनताको आधारभूत आवश्यकता परिपूर्ति गर्न सरकारको ध्यानाकर्षण

बाँकी पेज ७ मा

Chanakya
College of Management

ADMISSION OPEN BBS
TU affiliated

EMPOWERING
Future Business Leaders

Enrol Now

info@chanakya.edu.np

+977-1-6632927, 6632668

Shankhadhar Chowk, Madhyapur Thimi-04, Bhaktapur

www.chanakya.edu.np

अपराधी बचाउने ताना : कस्तो अपराधलाई संगठित मान्ने, कस्तोलाई सामान्य ?

भेषराज पोखरेल केन्द्रीय अनुसन्धान ब्यूरो (सीआईबी) ले बालुवाटार जग्गा प्रकरणको अनुसन्धान गरेर त्यसको विवरण सरकारी वकिलको कार्यालयमा बुझायो। सीआईबीले संगठित अपराध तथा कीर्ते अभियोगमा सो काण्डमा संलग्न व्यक्तिहरुलाई हिरासतमा राखी अनुसन्धान गरेको थियो।

सरकारी वकिलको कार्यालयले भने प्रधानमन्त्री कार्यालयको जग्गा व्यक्तिको नाममा बनाएर खाने योजना बनाएका व्यक्तिहरु, सो जग्गा

मिलाइदिए बापत घुसका रुपमा जग्गा लिने कर्मचारी तथा त्यस्तो डरलाग्दो घोटाला कार्यलाई आँखा चिम्लेर सदर गरिदिने मुख्यसचिव, मन्त्री, प्रधानमन्त्रीलाई संगठित अपराधी मानेन। जग्गा

फरक प्रसंग फरक विचार

व्यक्तिको नाममा बनाउने मुख्य अपराधी, जग्गा खाने र त्यसलाई व्यक्तिको नाममा बनाउन नापजाँच तथा लिखत तयार गरिदिने कर्मचारीलाई सरकारी जग्गा कीर्ते गरेको अभियोगमा मुद्दा दर्ता गरिदिएको छ।

सरकार प्रमुखको आवासीय क्षेत्रको जग्गा व्यक्तिको नाममा बनाएर खाने काण्ड संसारकै सबैभन्दा डरलाग्दो आपराधिक कार्य हो। यस्तो कार्यलाई कानुन बन्ने भन्दा पहिले भएको र भूतप्रभावी कानुन नलाग्ने भन्दै संगठित अपराध नमानेर कीर्ते अपराध मात्र मान्नु अर्को डरलाग्दो अपराध हो। यस्तो सरकारी संयन्त्रले कस्ता घटनालाई संगठित अपराध मानेर कारवाही गरी भ्रष्टाचारलाई शून्यमा झार्ने ? जनताले उत्तर खोजेका

बाँकी पेज २ मा

अपराधी.....

छन् ।

जिल्ला सरकारी वकिल कार्यालयले बालुवाटारस्थित ललितानिवासको १४३ रोपनीभन्दा धेरै जग्गा हिनामिना गरेकोमा कीर्ते अभियोगमा मुद्दा दर्ता गरेको छ । सो जग्गा कीर्तेमा ५ पूर्वमन्त्री, बहालवाला सचिव, सहसचिव, ६ जना पूर्व सचिवसहित ३११ जनाविरुद्ध काठमाडौँ जिल्ला अदालतमा मुद्दा दायर गरिएको छ । सीआईबीले भने मुलुकी ऐन २०२० र संगठित अपराध निवारण ऐन २०७० का दफा लगाएर मुद्दाको अभियोजन गर्न सरकारी वकिलको कार्यालयलाई रायसहितको प्रतिवेदन बुझाएको थियो ।

सीआईबीले सो जग्गा हिनामिनामा संलग्नलाई संगठित अपराधमा अनुसन्धान गर्न अदालतबाट स्वीकृति लिएको थियो । जग्गा हिनामिनामा संलग्नलाई संगठित अपराधमा नभई कीर्ते अभियोगमा मुद्दा

लगाउँदा अभियुक्तलाई एक वर्ष मात्र कैद हुनेछ । संगठित अपराधमा मुद्दा लगाइएको भए पाँच वर्ष कैद र विगो असुलको प्रावधान छ ।

काठमाडौँ जिल्ला न्यायाधिवक्ताले जग्गा हिनामिना भइसकेपछि आइसकेको कानुन भएका कारण संगठित अपराधका दफामा अभियुक्तलाई प्रतिवादी नबनाइएको बताएका छन् । मालपोतका खरिदारदेखि प्रधानमन्त्रीसम्म पुरै सरकारी र नै संलग्न यत्रो डरलाग्दो आपराधिक घटनालाई यस्ता तिहुँ भिकेर कमजोर पार्ने व्यूह रचना गर्नु सामान्य होइन । अर्को, छानी छानी अनुहार हेरेर मुद्दा चलाउनु अझ ठूलो छली हो ।

यो डरलाग्दो राज्य विरुद्धको अपराध हो । सरकार प्रमुखको आवासको जग्गा गिरोहले कर्मचारीतन्त्र, तथा सबै राज्य संयन्त्र प्रयोग गरेर हत्याउने प्रयास गर्नु कुनै सामान्य जग्गा हिनामिनाको कोटीमा पर्न सक्दैन । अर्को,

कुनै तस्करीको काण्ड जस्तो पनि होइन । तस्करीको काण्डलाई सम्बन्धित निकायले थोरै सक्रियता देखायो भने रोकन सकिन्छ तर अपराधी गिरोहले योजनाबद्ध रुपमा कर्मचारीतन्त्र तथा समग्र राज्यसंयन्त्रलाई उपयोग गरेको घोटालालाई सरकारले नै कमजोर बनाउँदा अन्य घोटाला अझ बढ्नेछन् । यो काण्डलाई सरकारी वकिलको कार्यालयले चलाएको मुद्दालाई नै सही मानेर अगाडि बढाइयो र अनुहार हेरेर मुद्दा चलाइयो भने अन्य महत्वपूर्ण सरकारी जग्गा पनि सुरक्षित रहने छैनन् । अझ अन्य सार्वजनिक जग्गा तथा व्यक्तिका जग्गा हडपन प्रोत्साहन मिल्नेछ ।

सरकारी वकिल कार्यालयले चलाएका मुद्दाको मागदावी अनुसार यस्तो संगठित राज्य विरुद्धका अपराधीहरू अव केही लाख धरौटीमा थुनाबाट मुक्त भएर राजनीति तथा यस्तै दलाली व्यवसायमा रमाउने अवस्था आउनेछ । राज्यमा हुने अपराधका घटनालाई कानुनका छिद्र खोजेर कमजोर बनाउन प्रयास गरिँदै आएको तथा अनुसन्धानमा पनि कमजोर बनाउने प्रयास गरेको देखिने गरेका छन् । फैसला गर्दा पनि सरकारको छायाँ पर्ने गरेको देखिएको छ । मुद्दा लगाउने र फैसला गर्दा पनि प्रशस्त कमजोरी देखिने गरेका छन् । जसले गर्दा न्यायाधिवक्ताको कार्यालय तथा अदालतप्रति पनि जनताको विश्वास गुम्दै गएको छ । यसमा प्रजातान्त्रिक तथा कम्युनिष्ट भनिने दलहरू नै प्रत्यक्ष अप्रत्यक्ष संलग्न हुनु अझ डरलाग्दो कुरा हो ।

पछिल्लो समय एकपछि अर्को गर्दै भ्रष्टाचार, तस्करी तथा अनियमितताका काण्डहरू बाहिर आउने क्रम रोकिने अवस्था छैन । एमालेका अध्यक्ष केपी ओली नेतृत्वको सरकारका बेला पनि यस्तै अपराधका घटना बाहिर आए । ती सबै काण्डको

छानविन भएर अपराधी कठघरामा उभ्याइएन । अहिले एमाले अध्यक्ष केपी ओलीले माओवादी अध्यक्ष पुष्पकमल दाहाल प्रचण्ड तथा सबै सरकारी संयन्त्रको नाडी छामेर आफ्नो पालामा अगाडि आएको घटनाको छानविन गरे हुन्छ भने । भर्खरै एमाले नेतृ तथा लुम्बिनी प्रदेश इन्चार्ज पद्मा अर्यालले सरकारले एमाले सरकारको समयमा भएका घटनाको छानविन गर्नुपर्छ भनेर चुनौती दिएकी छन् ।

सक्षम र इमान्दार सरकार हुने हो भने त्यसै पनि छानविन हुने नै हो, कसैले ललकार्नु पर्ने होइन । हुन त कमजोर छानविन, अनुहार हेरी मुद्दा चलाउने र सबै घटनामा सबै दलका शीर्ष नेतृत्वको घेराहरू कै व्यक्तिहरू संलग्न हुने अवस्थामा छानविन गरे पनि कुनै निष्कर्ष ननिस्कने निधो भएपछि यस्ता चुनौती आउनु स्वाभाविकै हो ।

यस्तो भ्रष्टाचार, तस्करी तथा अनियमितताको डरलाग्दो भुमरीमा देश ढुबुल्की मार्दा सरकार र प्रतिपक्ष नै गैरजिम्मवार बन्दै जानु दुःखद हो । यसको समाधान के होला त ? यसको समाधान सजिलो छैन । यसका लागि विश्वविद्यालय सक्षम हुने हो भने प्राध्यापकहरू, स्वतन्त्र सामाजिक संस्थाका विचारक, अनुसन्धाताहरूले सरकारका कामप्रति सशक्त प्रश्न उठाउन सक्नुपर्थ्यो । त्यसो हुने अवस्था छैन । आशा गर्न सकिने नागरिक समाजका अगुवाको आवाज पनि हो ।

अर्को, यिनै ठूला दलका प्रजातन्त्रमा विश्वास गर्ने तथा भ्रष्टाचार, अनियमितता र अव्यवस्थाको विरुद्धमा आवाज उठाउने नेताहरू दह्रोसँग अगाडि आउन सक्नुपर्छ । अन्य बौद्धिक जगतसँग पनि आशा गर्न सकिने हो तर सबै कुरा चरम राजनीति र दलालीका कारण यो जगत पनि प्रभावित छ ।

असनको क्वथुननि संरक्षणको माग

ऐतिहासिक र पुरातात्त्विक महत्त्व बोकेको असनको क्वथुननि संरक्षण गर्नुपर्ने मागसहितको प्रतिवेदन भूमि व्यवस्था तथा सहकारी मन्त्री रञ्जिता श्रेष्ठ चौधरीलाई हस्तान्तरण गरेको छ । असन क्वथुननि बचाउ अभियानले मन्त्री श्रेष्ठलाई सम्बन्धित ठाउँमा निरीक्षण गराएपश्चात् प्रतिवेदन हस्तान्तरण गरेको हो । अभियानले हस्तान्तर गरेको प्रतिवदेन बुझ्दै मन्त्री श्रेष्ठले क्वथुननिको विषयमा आफ्नो ध्यानाकर्षण भएको तथा यसको विषयमा सत्यतथ्य बुझ्ने आश्वासन दिइन् । क्वथुननिमा अहिलेपनि ५ सय वर्ष पुरानो अमिताभ बुद्धको प्रतिमा तथा अन्य

थुप्रै पुरातात्त्विक महत्त्वका सामग्रीहरू छन् । सो ठाउँ अशोक वृक्ष विहारको नामले पनि परिचित छ ।

‘मौलिक सम्पदालाई गुठीयारहरूले प्रभावमा पारेर छुट गुठीको नाउँमा निजी रैकर उल्लेख गरी नक्कली पूर्जा बनाएको छ । पछिल्लो केही दसक अघिको अस्थिर राजनीतिको फाइदा उठाएर सो ठाउँमा मौलिकता बिगारेर व्यावसायिक भवन बनाउने योजना समेत बुनेको छ ।’ अभियानका नमस्ते साथिम जनाए । बायु देवता गुठी उल्लेख भएको ८ आन दुई पैसा जग्गामा बनेको घडीघरको नाउँले समेत परिचित

सो पुरातात्त्विक महत्त्वको सम्पदा संरक्षण हुनुपर्ने साथिमको माग रहेको छ ।

हुनपनि मौलिक सम्पदामा निहीत स्वार्थपूर्ति गर्ने उद्देश्यले व्यावसायिक भवन बनाउनको लागि २५ वर्षको भाडा सम्झौता समेत गरेको बताइएको छ । त्यही भएरपनि स्थानियबासीले विरोध गर्दै आएको हो । सो विषयमा गुठी संस्थानको नाउँ समेत जोडिएको छ ।

‘स्थानीय बासिन्दाले मौलिक सम्पदा मासेर व्यावसायिक भवन नबनाउन माग गर्दै आएको छ । तर माग सुनुवाइ नभएपछि हामीले सम्पदा सम्बन्धिको सत्यतथ्य विषय मन्त्रीलाई अवगत गराउन क्वथुननिमा निरीक्षण गराएका छौं ।’ स्थानिय सचिव बज्राचार्यले जनाए ।

एक फरक प्रसंगमा, मन्त्री श्रेष्ठले काठमाडौँको पुरानो बस्तीभित्रका स्वबासीहरूको अवस्थाको विषयमा समेत चासो राखिन् । काठमाडौँको सभ्यता संरक्षण गर्दै आएका स्थनियवासीहरूको स्वबासी पूर्जा सम्बन्धिको समस्या हल गर्ने सम्बन्धमा काम भइरहेको समेत उनले जनाइन् । त्यसको लागि अधिकार सम्पन्न आयोग गठन गरी स्वबासीहरूलाई लालपूर्जा वितरण गर्ने बताइन् । कार्यक्रममा वागमती प्रदेशकी सांसद समिता खड्गी, उमेश स्थापित लगायतको सहभागिता थियो ।

चीनको बाँध बंगलादेशका लागि विनाशकारी साबित

ढाका । माथिल्लो तटीय राष्ट्र चीनले ब्रह्मपुत्रको तल्लो तहमा भन्डै आठवटा जलविद्युत आयोजना (एचपीपी) निर्माण गरेको छ। तीमध्ये केही हाल सञ्चालनमा छन् भने अन्य निर्माण भइरहेका छन्। एउटा मेगा-इयाम निर्माणको योजना बनाइएको छ।

बेइजिङको १४औँ पञ्चवर्षीय योजना (२०२१-२५) अनुसार ९औँ प्रक्षेपित ६० गिगावाट क्षमताको एचपीपी तिब्बतको लिन्च्ही प्रान्तको मोटुओ काउन्टीको ग्रेट बेन्डमा निर्माण गर्नका लागि उक्त मेगा इयाम प्रोजेक्ट अधि सारिएको हो।

उक्त इयामका कारण दक्षिण एसियाको सबैभन्दा नदी किनारको राष्ट्र बंगलादेशले ठूलो क्षति व्यहोर्नुपर्ने भएको छ। धेरै अन्तर्राष्ट्रिय नदीहरूमा निर्भर बंगलादेशका लाखौँ मानिसहरू आफ्नो जीविकोपार्जनको लागि ब्रह्मपुत्र सबैभन्दा बढी निर्भर हुने गरेका छन्। शक्तिशाली ब्रह्मपुत्रलाई विभिन्न स्थानमा यार्लुङ साङ्पो, जमुनालगायत विभिन्न नामले चिनिन्छ। यो एक सीमापार नदी हो, जुन यो यात्रा गर्दा धेरै सहायक नदीहरु संग जोडिएको छ। यो भर्खरै भारतीय उपमहाद्वीपमा भू-राजनीतिक द्वन्द्वको महत्त्वपूर्ण कारण बन्न पुगेको छ।

बेइजिङले नदीहरूलाई मानवताका लागि 'साभेदारी प्राकृतिक स्रोतहरू' को सट्टा 'राष्ट्रिय सुरक्षा' को अस्पष्ट छाता अन्तर्गत 'रणनीतिक स्रोतहरू' ठान्ने भएकोले मेकोङ नदीको हालको अवस्था चीनको हाइड्रो-हेजिमोनीबाट तल्लो तटीय देशहरू कसरी गम्भीर रूपमा प्रभावित छन् भन्ने उत्कृष्ट उदाहरण हो।

यार्लुङ साङ्पो - ब्रह्मपुत्र - जमुना नदी प्रणालीले कमजोर जैविक विविधता हटस्पटहरू, वनस्पति र जीवजन्तुहरूको दुर्लभ प्रजातिहरूको आवास भए पनि चीनले यसलाई रणनीतिक स्वार्थको रूपमा प्रयोग गरिरहेको छ।

चीन-भारत वाताँ एजेन्डामा नदी मुद्दाहरू अपेक्षाकृत नयाँ थपिएको छ, तर यस्तो देखिन्छ कि नदी समस्याहरू सहयोगको सट्टा झगडाको अर्को स्रोत बनिरहेको डेली मिररले रिपोर्ट गरेको छ।

जलविज्ञान तथ्यांकको जिम्मेवार आदान-प्रदान र भविष्यमा जलस्रोतको समन्यायिक वितरणका लागि नदी किनारका राज्यहरूबीचको सौहार्दपूर्ण परामर्शमा मतभेद र गलतफहमीले प्रभाव पार्न सक्छ।

दक्षिण-उत्तर जल स्थानान्तरण परियोजनाअन्तर्गत रेड फ्ल्याग नहरमार्फत उत्तरपश्चिम चीनलाई सुक्खा पार्न ब्रह्मपुत्रलगायत तिब्बती नदीहरूको पानी डाइभर्सन गर्ने बेइजिङको योजनाप्रति बंगलादेश र भारतले नियमित रूपमा बढ्दो आशंका र न्यायोचित चिन्ताहरू व्यक्त गर्दै आएको डेली मिररले रिपोर्ट गरेको छ ।

ब्रह्मपुत्रको व्यवस्थापन संस्थागत रूपमा कमजोर छ। विवादित क्षेत्रबाट बग्ने नदीको अंशका कारण, चीन, भारत र बंगलादेशबीच कुनै बहुपक्षीय पानी बाँडफाँड सम्झौता छैन।

स्थानीय जनता र बंगलादेशका अधिकारीहरू संलग्न भएको वास्तविक परामर्श बिना ब्रह्मपुत्रमा चीनले हाइड्रो-हेजेमोनिक गतिविधिहरू प्रति-उत्पादक साबित हुन सक्ने र थप कमजोर वनस्पति र जीवजन्तुलाई जलवायु परिवर्तनको ठूलो समस्याको चपेटामा पर्न नसक्ने क्षति पुऱ्याउन सक्ने बताइएको छ ।

पाकिस्तान प्रशासित काश्मीरमा कालो दिवस

स्कटल्याण्ड । अगस्ट १४ मा मनाइने पाकिस्तानको स्थापनाको ७६ औँ वर्षगाँठको अवसरमा पाकिस्तान प्रशासित काश्मीर (पीओके) मा राजनीतिक दमन बढिरहेको छ । अगस्ट ११ मा पीओकेको राजधानी सहर मुजफ्फराबादमा सामाजिक सञ्जालमा पाकिस्तान विरोधी पोस्ट साभ्ना गरेकोमा धेरै राजनीतिक कार्यकर्तालाई पक्राउ गरिएको थियो ।

उनीहरूलाई स्थानीय पुलिस स्टेशनमा कूटपिट गरियो र उनीहरूको कार्यको निन्दा गर्न र सोशल मिडियामा पाकिस्तान समर्थक बयानहरू पोस्ट गर्न बाध्य पारियो । पीओके सरकारले सबै सरकारी भवनहरूमा पाकिस्तानको झण्डा फहराउन र अगस्त १४ मा अभिवादन गर्न आदेश दिएको छ । यो पीओकेलाई विवादित क्षेत्रको रूपमा मान्यता दिने संयुक्त राष्ट्र संघको प्रस्तावहरूको पूर्ण विरोधाभास हो । पीओके एक मात्र भारतीय क्षेत्र हो, जुन १९४७ देखि पाकिस्तानले कब्जा गरेको छ ।

भारत सरकारले ५ अगस्ट, २०१९ मा धारा ३७० खारेज गरेपछि पाकिस्तानको दमन र अत्याचार बढेको छ, जसले भारत जम्मू कश्मीरलाई दिएको थियो । अहिलेको केन्द्र शासित प्रदेश जम्मू र काश्मीरमा द्रुत गतिमा भएको विकास र शान्तिले पाकिस्तानको दमनकारी भूमिकालाई प्रश्नमा ल्याएको छ र पीओकेका युवाहरूले पाकिस्तानी सेनालाई पीओके छोड्न माग गरिरहेका छन् ।

कब्जा गरिएको क्षेत्रका युवाहरूले अगस्ट १४ लाई 'कालो दिन' को रूपमा मनाउन आह्वान गरेका छन् । बलुच जनताले पनि अगस्ट १४ लाई बलुचिस्तानमा 'कालो दिन' घोषणा गरेका छन् । पाकिस्तानी सेनाले २८ मार्च १९४७ मा स्वतन्त्र राज्य बलुचिस्तान कब्जा गरेको छ । त्यसयता बलुच समुदायले कम्तीमा पाँच पटक पाकिस्तानविरुद्ध हतियार उठाएका छन् । औपनिवेशिक शासनको विरुद्धमा माथिका सबै संघर्षहरूले १८८५ मा भारतीय राष्ट्रिय कांग्रेस, १९१३ मा गदर पार्टी, १९२५ मा भारतीय कम्युनिष्ट पार्टी, १९२५ मा राष्ट्रिय स्वयंसेवक संघ, आरएसएस भनेर चिनिने राष्ट्रवादी राष्ट्रिय स्वयंसेवक संघको जन्म भयो।

अगस्ट १५ लाई महान् दिन बनाउने कुरा के हो भने यही दिन विश्वको सबैभन्दा ठूलो लोकतन्त्र भनेर चिनिने नयाँ राष्ट्रको जन्म भएको हो। यो त्यो दिन थियो, जब ब्रिटिश भारतका ५०० भन्दा बढी रियासतहरूले नयाँ गणतन्त्र भारतलाई जन्म दिन हात मिलाएका थिए । अगस्ट १४ मा सबै धर्मका दश लाखभन्दा बढी मानिसको मृत्यु र एक करोडभन्दा कम मानिसको विस्थापनमा परिणत भएर भारतको विभाजन अगस्ट १४ मा भएको थियो।

यसलाई मानवजातिको इतिहासमा सबैभन्दा खराब साम्प्रदायिक बसाइसराइको रूपमा चिनिन्छ। अगस्ट १४ लाई महान् दिनका रूपमा मनाउन सकिदैन । यो साम्प्रदायिक घृणा र रक्तपातले चिन्ह लगाइएको दिन थियो, र आजसम्म रहन्छ। मुहम्मद अली जिन्नाको द्वि-राष्ट्र सिद्धान्तले आज पनि पीओकेका लाखौँ मानिसहरूको दिमागलाई विषाक्त बनाएको छ।

अगस्ट १४ मा जन्मेको राष्ट्र-राज्य पाकिस्तान भनिन्छ, जसको राज्य धर्म इस्लाम धर्म छ। यो एक आतंकवादी प्रशिक्षण शिविर बनेको छ, जहाँ जिहादी आतंकवादीहरूलाई औद्योगिक स्तरमा प्रशिक्षण दिइन्छ।

ज्योतिष दर्पण पुस्तक विमोचन

मध्यपुर थिमि । मध्यपुर थिमि भुँलाखेल निवासी ज्योतिष मुकुन्दकृष्ण श्रेष्ठको फलिपुत ज्योतिष दर्पण पुस्तक विमोचन गरिएको छ । ज्योतिष हितराज श्रेष्ठको सभापतित्वमा भएको कार्यक्रममा नेपाल ज्योतिष परिषद भक्तपुरका अध्यक्ष केदार प्रसाद जोशीले उक्त पुस्तक विमोचन गरेको थियो । पुस्तक विमोचन गर्दै प्रमुख अतिथि ज्योतिष जोशीले

ज्योतिष विज्ञानको महत्वबारे प्रकाश पार्दै गाईजात्रा, जनैपूर्णिमा लगायतका तिथिहरू ज्योतिष विद्याको अकंगणित, तिथि, नक्षत्र, घडी पला अनुसार नै पञ्चाङ्गमा उल्लेख गरिएको तर्क गरे । कार्यक्रममा पुस्तकका लेखक ज्योतिष मुकुन्दकृष्ण श्रेष्ठले पुस्तकमा जन्मदेखि मृत्युसम्मका संस्कारबारे संक्षिप्तमा जानकारी दिइएको बताए । लेखक श्रेष्ठले चन्द्रमास अनि

सूर्यमास अनुसार तयार भएर पञ्चाङ्गमा उल्लेखित साइत, गुण, गण अनुसार दैनिक कार्य गर्न सकेमा उक्त कार्यहरू सफल बन्ने ज्योतिषिय मान्यता रहेको जानकारी दिए । देवकार्य, पितृकार्य अनि नित्यपूजा पनि शुभ साइत जुराएर गरिएमा कार्य सफल र प्रभावकारी हुने ज्योतिष श्रेष्ठको धारणा छ । कार्यक्रममा सहकारीविद् कैलाशभक्त प्रधानाङ्गले विवाह गर्दा केटाकेटीको नाम अनुसारको चिना मिलाएर गर्दा दाम्पत्य जीवन सुखमय हुने जनविश्वास रहेको बताउँदै ज्योतिष विज्ञान भएको धारणा राखे । सुशीला श्रेष्ठले सञ्चालन गरेको उक्त कार्यक्रममा भुवनेश कृष्ण श्रेष्ठले स्वागत र वरिष्ठ अधिवक्ता एवं जनआदर्श क्याम्पसका प्रमुख दुर्गामोहन श्रेष्ठले धन्यवाद ज्ञापन गरेको थियो । कमरेटार स्थित एभरेष्ट पार्टी प्यालेसमा भएको उक्त फलिपुत ज्योतिष दर्पण पुस्तक सरल अनि जीवनोपयोगी रहेको कार्यक्रमका वक्ताहरूले धारणा राखेका थिए ।

धाँ: बाजा प्रशिक्षणमा युवाहरूको आकर्षण

भक्तपुर । धाँ बाजा (एक प्रकारको बाजा) प्रशिक्षण पूरा गरेका एक समूह आइतबार सार्वजनिक भएको छ । परम्परा अनुसार प्रशिक्षण पूरा भएपछि सार्वजनिक स्थानमा बाजा बजाएर प्रदर्शन गर्ने चलन अनुसार भक्तपुर नगरपालिका वडा नं ८ लिवालिस्थित नियो निओ फियुजन कम्प्युटर इन्टिच्युटबाट तालिम प्राप्त प्रशिक्षण टोली सार्वजनिक भएका हुन् । यही क्रममा उनीहरूले परम्परा अनुसार भक्तपुर नगरपालिका वडा नं ९ दत्तात्रयस्थित नासद्य (देवस्थल) पुगेर सामूहिक रुपमा पूजाआजा गर्नुका साथै सार्वजनिक रुपमा बाजा बजाएर प्रदर्शन गरेका थिए । त्यस क्रममा उनीहरूले नगर परिक्रमा पनि गरेका थिए । यसअघि बाहिर नभई कक्षाकोठामा मात्रै बजाउने गरिन्थ्यो ।

प्रशिक्षण पूरा गरी आइतबार सार्वजनिक भएका बशिल त्वायनाले धाँ बाजाबारे धेरैलाई कम जानकारी भएकाले यसलाई बचाउन आफूले धाँ बाजा सिकेको सुनाए । उनले आफूलाई पुराना बाजाहरू मनपर्ने भएकाले दैनिक साँझसाँझको समयको सदुपयोग गरी धाँ बाजा सिकेको सुनाए ।

त्वायनाकै समूहमा धाँ बाजा सिकेकी अर्की प्रशिक्षार्थी रेणु त्वानाबासुले पहिलापहिला पुरुषहरू मात्रै सिक्न पाइने बाजा अहिले जसले सिक्दा पनि

हुने भएकाले आफूले सिकेको सुनाइन् । आफूलाई पनि धाँ बाजा बजाएर प्रदर्शनमा जान मन लागेकाले बाजा सिकेको उनको भनाई थियो ।

२०७६ सालदेखि नै निरन्तर धाँ बाजा सिकाउँदै आएको बताउने भक्तपुर नगरपालिका वडा नं ८ लिवालिस्थित नियो निओ फियुजन बाजा समूहका अध्यक्ष बालकृष्ण बन्मालाले पुराना बाजा बजाउने कला नयाँ पुस्तालाई हस्तान्तरण गर्ने हेतुले २०६८ सालदेखि धिमे बाजा सिकाउँदै आएको बताए । पछिल्लो पटक धाँ बाजाप्रति आकर्षण बढेकोले धाँ बाजा प्रशिक्षण पनि थपेको उनको भनाई थियो । अहिले थप बासुरी, पछिमा (बाजाको नाम) को प्रशिक्षण पनि थप गरेको उनले बताए । उनले यी सबै तालिम शुल्क रुपमा चलाउँदै आएका छन् । बाजा सिक्न कम्तीमा १०-१५ जनाको सहभागिता हुनुपर्ने हुन्छ ।

धाँ बाजा प्रशिक्षक सविन लैबाले ५ वर्षदेखि धाँ बाजा सिकाउँदै आएको बताए । टोलटोलमा र संघसंस्थाहरूमा धाँ बाजा सिकाउँदै आएको उनी सुनाउँछन् । साथै उनले आफूले धाँ सिक्ने बेलासम्ममा कोही पनि महिला सहभागिता नभएको सम्झना गरे । तर अहिले यसमा पनि केही वर्षदेखि महिलाको सहभागिता बढ्दै आएको छ, उनी भन्छन् । विशेषगरी बाजागाजाको बेलुकीको समयमा सिकाइने

प्रजलन रहेको उनी बताउँछन् ।

भक्तपुरका धिमे बाजाको प्रशिक्षक उगेन बोयजु लगभग १० वर्षदेखि टोलटोलमा तथा संघसंस्थामा धिमेबाजा सिकाउँदै आएको बताउँछन् । आफूले ११ वर्षमा सिकेर १२ वर्षको उमेरदेखि नै धिमेबाजा सिकाउन थालेको उनले उनले स्मरण गरे । अहिले धिमेबाजा सिक्न चाहनेहरूमा महिला पुरुषको सहभागिता बराबर जस्तै भएको उनी सुनाउँछन् ।

संस्कृतिविद् ओम धौभडेल मनोरञ्जनका धेरै सामाग्रीहरू बजारमा प्रचलनमा आए पनि भक्तपुरका नयाँ पुस्तामा पुरानो बाजा सिकेर, बजाएर, सार्वजनिक प्रदर्शनी गरेर रमाउने गरेको बताउँछन् । उनका अनुसार नयाँ पुस्ता पुराना बाजागाजा बजाउनमा रमाउने गरेका छन् । उहिले गुथी, दाफाभजनमा केटाहरूलाई मात्र बाजागाजा सिकाइथ्यो । तर अहिले सहकारी संस्था र विभिन्न बाजा समूहले केटाकेटी दुवैलाई बाजागाजा सिकाइराखेको छन्, उनी भन्छन् । केही वर्ष पहिला दाफा भजनबाट केटाहरूलाई मात्र सिकाउँदा बाजागाजा सिक्न आउनेको कमी र बाजागाजा नै लोभ हुने अवस्था सृजना भएको उनी सम्झिन्छन् । तर अहिले महिला पुरुष दुवैको सहभागिता भएपछि बाजागाजा हरेक घरका केटाकेटीहरू सहभागिता हुने गरेको पाइन्छ ।

पूर्वराजदूत डा. योज्जनको अध्यक्षतामा संघर्ष समिति घोषणा

काठमाडौँ । सङ्घीय नेपालको एक एकाइको रूपमा ताम्सालिङ प्रदेश (स्वायत्त राज्य) को स्थापना, लोकतन्त्र, गणतन्त्रको स्थापना, जातीय सहअस्तित्व, धर्मनिरपेक्षता, स्वतन्त्रता, समानता एवं तामाङलगायत विविध जातिहरूको समानुपातिक, समावेशिता र प्रतिनिधित्वको व्यवस्था संविधानमा सुनिश्चितताको लक्ष्यसहित घोषणा गरेका हुन् ।

पूर्वराजदूत डा. गणेश योज्जनको अध्यक्षतामा सङ्घर्ष समिति घोषणा गरिएको हो । पुनः गठित समितिको सदस्य सचिवमा मोहन गोले तामाङ, प्रवक्ता जय गोले तामाङ र सदस्यहरूमा सबै सङ्गठन र स्वतन्त्र अभियन्ताहरू रहने अवधारणा पत्रमा उल्लेख छ । यसअघि जय गोले संयोजक थिए । संघर्ष समितिमा नेपाल तामाङ सङ्घ, तामाङ राष्ट्रिय

मुक्ति मोर्चा, नेपाल तामाङ सङ्घ (समाजवादी) लगायत २४ वटा संस्था आवद्ध छन् । संघर्ष समितिले २५ बुँदे माग अधि सारेको छ । जागरण तथा दबाबमूलक अभियान, शान्तिपूर्ण अवज्ञा र विरोध कार्यक्रम लगायत सङ्घर्षका कार्यक्रम पनि घोषणा गरेको छ । अवधारणा पत्र समाजशास्त्री डा. मुक्तसिंह तामाङले वाचन गरेका थिए ।

पहिलो संविधानसभा र त्यसले बनाएको उच्चस्तरीय राज्य पुनः संरचना आयोगले दिएको पहिचान जनित १० प्लस एक प्रदेशहरूको सिफारिसअनुसार अात्मनिर्णायक अधिकारसहितको ताम्सालिङ स्वायत्त प्रदेश घोषणा गर । समितिले ताम्सालिङ भूगोलमा रहेका समस्त जनता एवं विविध समुदायहरूको स्वायत्तता, पहिचान,

मानवअधिकार, पूर्ण लोकतन्त्र (सामाजिक न्यायसहितको स्वतन्त्रता, समानता) र समृद्धि सुनिश्चित गर्न एवं सहअस्तित्वलाई ससम्मान व्यवस्थित गर्नको लागि कटिबद्ध रहेको पनि बताएका छन् ।

समितिले निम्न मागहरू राखेका छन् ।

८ संविधानमा व्यवस्था भए बमोजिम ताम्सालिङ लगायत देशभित्रका समस्त अल्पसङ्ख्यामा रहेका आदिवासी जनजातिहरूका स्वायत्त, संरक्षित र विशेष क्षेत्र तुरुन्त लागु गर ।

८ तामाङ लगायत सबै आदिवासी जनजाति विरोधी संवैधानिक प्रावधान एवं विभेदकारी ऐन, कानूनहरू तत्काल खारेज गर । कानून निर्माण गर्दा आदिवासी जनजातिको समावेशिता सुनिश्चित गर ।

८ तामाङलगायत सबै मातृभाषा र लिपिहरूलाई सरकारी कामकाजी भाषाको मान्यता देऊ ।

८ नश्लीय चिन्तनबाट ग्रसित भई तामाङ लगायत सबै आदिवासी जनजातिविरुद्ध हुने दुष्प्रचार, घृणाजन्य अभिव्यक्ति र जातीय विद्वेष फैलाउने कार्य बन्द गर । कुनै प्रकारबाट त्यस्तो अभिव्यक्ति दिनेहरूलाई कडा कारवाही गर ।

८ आदिवासी जनजाति अधिकारसम्बन्धी संयुक्त राष्ट्रसङ्घीय घोषणा पत्र र आइएलओ महासन्धी, नं. १६९ तुरुन्त कार्यान्वयन गर ।

८ सङ्घ, प्रदेश र स्थानीय तहसम्म व्याप्त मुलुकको समृद्धिको बाधकको रूपमा रहेको भ्रष्टाचार, अनियमितता, अव्यवस्था, ढिलासुस्ती, घुसखोरी तथा सेवा प्रदायक निकायबाट गरिने विभेदको अन्त्य गर ।

१ करोडभन्दा कमको कारोबार गर्ने करदाताले ४ महिनामा भ्याट दाखिला गरे

काठमाडौँ । करदाताले मूल्य अभिवृद्धि कर (भ्याट) दाखिला गर्नेसम्बन्धी साविकको व्यवस्थामा परिवर्तन गरी वार्षिक एक करोडभन्दा बढीको कारोबार गर्ने कम्पनीले मासिक र वार्षिक एक करोडभन्दा कम कारोबार गर्ने कम्पनीले चौमासिकरूपमा भ्याट विवरण दाखिला गर्नुपर्ने बनाईएको छ।

आन्तरिक राजस्व विभागले मूल्य अभिवृद्धि कर नियमावली, २०५३ को नियम २६ मा संशोधन गरी यस्तो व्यवस्था लागू गरेको हो। साविकमा रहेको ईटा उद्योग, होटल, पर्यटन तथा चलचित्र उद्योगले चाहेमा विवरण पेस गर्ने अवधि चौमासिक कायम गर्न सक्नेछन् भन्ने व्यवस्था खारेज भएको छ।

‘संशोधित व्यवस्थाअनुसार मूल्य अभिवृद्धि करमा दर्ता भएका वार्षिक रु एक करोडभन्दा बढीको कारोबार भएका ईटा उद्योग, होटल, पर्यटन तथा चलचित्र घरले २०८० साउनदेखि मासिकरूपमा भ्याटको विवरण दाखिला गर्नुपर्नेछ’- विभागले शुक्रबार जारी गरेको सूचनामा भनिएको छ।

वार्षिकरूपमा रु एक करोडसम्मको कारोबार गर्ने कम्पनीले भने चौमासिकरूपमै आफ्नो कर विवरण बुझाउन पाउनेछन् । यसअघि मासिकरूपमा विवरण दाखिला गर्दै आएका यस्ता करदाताले २०८० साउनदेखि पहिलो चौमासिकको विवरण मङ्सिर २५ गतेसम्म, दोस्रो चौमासिकको चैत २५ गतेसम्म र तेस्रो चौमासिकको साउन २५ गतेसम्म बुझाइसक्नुपर्नेछ ।

साना करदातालाई सुविधा दिन मूल्य अभिवृद्धि कर नियमावली, २०५३ को नियम २६ बमोजिम गत आर्थिक वर्ष २०७९-८० को भ्याट विवरण दाखिला गरी वार्षिक रु एक करोडसम्मको कारोबार भएका करदाताको कर अवधि २०८० साउनदेखि मासिकबाट चौमासिक कायम गरिएको विभागले जनाएको छ।

एक करोडभन्दा कमको वार्षिक कारोबार भएका करदाताले पनि मासिकरूपमा कर विवरण दाखिला गर्न भने पाउनेछन् । यस्ता करदाताले मासिकरूपमा भ्याट विवरण दाखिला गर्न चाहेमा त्यसको जानकारी आन्तरिक राजस्व कार्यालय वा सम्बन्धित करदाता सेवा कार्यालयलाई १५ दिनभित्र गराइसक्न भनिएको छ ।

बागमती प्रदेशका सवारी साधनको भाडामा वृद्धि

काठमाडौँ - पेट्रोलिय पदार्थको मूल्य वृद्धि भएपछि बागमती प्रदेश सरकारको श्रम, रोजगार तथा यातायात मन्त्रालयले प्रदेशका विभिन्न स्थानमा सञ्चालनमा रहेको सार्वजनिक सवारी साधनको भाडादरमा वृद्धि गरेको छ ।

मन्त्रालयले एक सूचना जारी गर्दै बागमती प्रदेशअन्तर्गत १३ जिल्लाको सार्वजनिक सवारी साधनको भाडादर समायोजन गरेको जनाएको छ । तत्कालै लागू हुनेगरी जारी गरिएको भाडादर वृद्धिमा काडमाडौँ उपत्यकाभित्र चल्ने यात्रुवाहक सवारीको भाडादर आठ दशमलव तीन प्रतिशतले वृद्धि भएको बताइएको छ ।

काठमाडौँ उपत्यकाबाहिरको हकमा अर्थात उपत्यका बाहेकको स्थानमा चल्ने सवारी साधनको भाडादर पाँच दशमलव ३१ प्रतिशतले वृद्धि भएको छ । जसअनुसार अब काठमाडौँ उपत्यकामा पाँच किमीसम्मको न्यूनतम भाडादर रु एकले बढेर रु १९ कायम गरिएको सो मन्त्रालयले जनाएको छ ।

त्यसैगरी उपत्यकामा १० किमीसम्मको लागि रु २६, १५ किमीसम्मको रु ३१, २० किमीसम्मको रु ३५ र २० किमीभन्दा माथिका लागि रु ४० भाडादर कायम गरिएको छ ।

मन्त्रालयको सूचनामा काठमाडौँ उपत्यकाबाहिर प्रदेशका विभिन्न स्थानमा चल्ने यात्रुवाहक सवारी साधनको साविक भाडामा पाँच दशमलव ३१ प्रतिशतले वृद्धि गरिएको जनाइएको छ ।

यसैगरी पेट्रोलियम पदार्थबाट चल्ने ट्याक्सीको भाडादर तीन दशमलव ४४ प्रतिशत र मालवाहक सवारी साधनको भाडादर प्रतिकिमी प्रतिटन सात दशमलव ७७ प्रतिशतले वृद्धि भएको छ ।

पेट्रोलियम पदार्थको मूल्यमा भएको वृद्धिका कारणले सवारी साधनको भाडादरमा पनि वृद्धि गर्नुपर्नेको सूचनामा जनाइएको छ ।

भारतको उसिना चामल निर्यातमा २० प्रतिशत कर

काठमाडौँ । भारतले उसिना चामलमा पनि २० प्रतिशत कर लगाएको छ । शुक्रबारबाट लागू हुने गरी भारतले पहिलो पटक सबै प्रकारका उसिना चामलमा कर लागएको हो । भारतको सेन्टरल बोर्ड अफ इन्डाइरेक्ट ट्याक्स एण्ड कष्टमले शुक्रबार यस्तो निर्णय गरेको हो ।

वास्मती, लडग्रेन र जिरामसिनो सबै प्रकारका उसिना चामल पाइन्छ । भारतको यस्तो निर्णयले नेपाली बजारमा पनि असर गर्न सक्ने अनुमान गरिएको छ । यस अघि भारतले गत महिना वास्मती चामल निर्यातमा रोक लगाएको थियो ।

स्थानीय बजारमा चामलको मूल्य उकालो लागेपछि भारतले यस्तो निर्णय गरेको रोयटर्सले जनाएको छ । भारत यस्तो प्रकारको चामल निर्यातमा पनि अग्रणी मुलुक मानिन्छ ।

व्यवसायी सञ्जय फुयालकाअनुसार नेपालमा अहिले जिरामसिनो उसिना चामको मूल्य प्रतिसकिलो ७८ र लडग्रेनमा १४७ रुपैयाँसम्ममा कारोबार भइरहेको छ । भारतको यस्तो निर्णयको असर अब नेपाली बजारमा पनि देखिने अनुमान गरिएको छ ।

“ABCD खबर हामी सबैको खबर”

ABCD Khabar Media
abcdkhabar.com.np

Jagati-8, Bhaktapur, Nepal

01-6611936, 9841394387, 9841334113

abcdkhabar@gmail.com

सापारु या इतिहास

- रोशन श्रेष्ठ

नेवाः त नखःचखः न्यायेके यः, तर नखःचखःया ल्यूने सुलाच्वंगु खँय् ध्यान तये मयः । नयेगु, त्वनेगु रमभ्रम यायेगु - भिन्तुना कालबिल यायेगु - बस - थुलि जुइवं गात ।

सापारु नेवाःतय् तःजिगु नखः खः । सायाः छ्वयेगु चलन दु । सापारुया रमभ्रम दु । थी थी बाजं दु । प्याखँ पिथनेगु निसें यक्व यक्व ज्याभवः सापारुया लसताय भी नेवाःतसें यानाच्वनी । अले सापारुया इतिहास छु खः धकाः सुनां नं न्यन धाःसा बाखँ छपू न्याँकिइ ।

“प्रतापमल्ल जुजुया पालय जुजुया यःम्ह लानीया काय मत्यव मन्त । दुखं कःम्ह लानी छु नं मनसें ख्ययाजक च्वनेवं जुजुं 'थजाःगु दुख छन्त जक मखु, सकसितं जुइ । का स्वः दुखं कःपिं गुलिमछि दु' धका क्यनेत देसय् दक्व लोकजनपिन्त थःपिनिगु छेंय् दच्छि दुने प्रान त्वःतु पिनि लुमन्तिइ सायाः पित हयेत उजं बिल । लोकजनपिं सकलसिया दुख खनेवं लानिया चित्त थीर जुल । थ्व हे उजं लिपा दँय् दसं न्ह्याना वना सायाः पित हयेगु चलन सापारु नखः कथं न्यायेकिगु जुया वल ।“ बाखँ क्वचाल ।

छें जः या लुमन्ति ।

शिलापत्र इतिहासकार पिन्सं थी थी शिलापत्र, ताम्रपत्र, भोजपत्र, वंशावली ब्वना, इतिहासया प्रमाण मुंका दयेकाःतःगु इतिहासं नं थ्व बाखँया लिधंसा काइ । ब्वनेकुथिइ नं थ्व हे ब्वँकिइ । न्ह्यसःलिसः कासा निसें जागिर नयेगु जाँचय् तक नं 'सापारु सुनां न्ह्याकुगु खः?' धका न्यन धाःसा 'जुजु प्रताप मल्ल' धकाः लिसः विइवं 'पाय्छि' जुइ । अर्थात, थ्व बाखँ न्यनाकथं, इतिहास ब्वनाकथं सापारुया इतिहास धयागु प्रताप मल्ल निसें जक न्ह्याइ । अर्थात 'सापारु नखः' धयागु प्रतापमल्लया आविष्कार खः धयागु दाबि भीत स्यनातःगु इतिहासं यानाच्वंगु दु ।

तर जिगु विश्लेषण कथं थ्व सार्वजनिक मान्यता व इतिहास दक्वं गलत खः । प्रताप मल्ल सापारु नखःया आविष्कारक मखु । भीत कनातःगु बाखँ गलत जुयाच्वन, ब्वंकातःगु इतिहास मिथ्या जुयाच्वन । थ्व हे इतिहास कुला स्वयेत जिं कुतः न्ह्याकाः ।

सापारु नखः न्यायेकिइगु चलन त थाय् थासय् पाः । सापारु नखःया मान्यता थाय थासय् पाः । सापारुया इलय् छ्यलीगु बिम्ब त थाय् थासय् पाः । अथे जुया थ्व नखः प्रताप मल्लया पालय् निसें जक न्ह्याकुगु नखः ख हे मखु । यदि खःसा थ्व नखः दक्वं नेवाः बस्तिइ न्यनी मखु, प्रताप मल्लं राज यानातःगु देसय् जक न्यनी । प्रताप मल्ल शासन धयागु उली पुलांगु काल मखु । यल, ख्वप, किपू, थिंमि थें येंदेय् या सत्तिकक् च्वंगु थासय् जक सापारु नखः मदु, बल्कि फम्पि, न्वाक्वः, तिस्तुइ, भिमफेदि, द्राल्खा लगायत प्रताप मल्ल या यें देसं तापाक्क तापाक्क च्वंगु नेवाःदेसय् नं सापारु नखः भ्रः भ्रः धायेक न्यायेकिइ । जुम्ला, बन्दिपुर, चौतारा, चैनपुर, सिन्धुली, धनकुता, इलाम आदि थासय् च्वपि नेवाःतसें नं सापारु नखः न्यायेकु । न्ह्गु नखः व पुलांगु नखःया भेद छुतेय यायेगु सामान्य चेतनाया मिखा जक उला स्वःसा नं सापारु नखः प्रताप मल्ल सिवे यक्व न्ह्यःनिसें दु धकाः सिइके फु ।

सापारु या याः

मल्ल थकुजुजु पिं छम्हासिनं छता यात कि मेम्हासिनं मेता हे ज्या याना क्यनेमाःपिं खः । मन्थन याये - प्रतापमल्लं पारु कुन्हु सायाः न्यायेकल धाःसा मेम्ह जुजुं दुतिया कुन्हु सायाः न्यायेके नं फु । अथे यानाथकुगु जूसा सादुतिया, सातुतिया नखः नं दयेमाःगु खः । तर मदु । छाय् पारुयात सकल नेवाःपिन्सं नखः कथं न्यायेकल जुइ? थ्व नखः सानाप स्वाना न्यायेकेगु पलिसा नेवाःतय् ला नयेत सिक्क यःगु मेय् नाप स्वाना न्यायेकुगु जूसा सापारु मजुसें मेय्पारु जुल जुइ । तर मजू । छाय् सापारु धकाः हे न्यायेकल जुइ? थजाःगु न्ह्यसःया मन्थन यायेबलय् भीत लुधंक लिसः मवः ।

सभ्यताया इतिहास स्वत धाःसा भीसं स्यू कि जंगलियरा लिपा पशुपालनया यूग शुरु जुल । कृषि यूग शुरु जुल । स्वनिगलय् न्हापांगु सभ्यता मेय् लहिना जिविका याइपिं मेय्पूया विकास पाखें न्ह्यानावःगु खः । मेय्पू पिं बुलुहुं कमजोर जुयावःलिसे सा लहिपिं सापू त बल्लाना वल । मेय्पू व सापू पिनि दथुइ संग्राम जुल । थ्व संग्रामय् सापू त त्यात मेय्पू त बत । नेवाः समाजय् मेय् यात दैत्य भाःपाः देगेलय् बलि विइगु निसें मेय् या ला नयेगु चलन या ल्युने मेय्पू त पराजित जूगुया अवशेष ल्यं दइच्वंगु खः । भारतया थी थी थासय् ल्यं दर्नापिं मेय्पू (शुमित असुर धकाः धाइ) दु । इमिगु संस्कृति स्वत धाःसा इमिस मेय् यात दैत्य भाःपाः बलि विइगु मया ।

मतयाया लू

सा लहिना जिविका याइपिं सापू पिन्सं सा या महत्त्व थुइका सा लहिगु प्रविधि परिष्कृत याना थःपिन्त मेपिं सिवे समृद्ध व शक्तिशाली दयेके फुगु जुया हे मेय्पु यात त्याके फत ।

समृद्ध व शक्तिशाली जुया जायावइगु (उन्नति जुयावइगु) पुचलं थःगु सम्पन्नता व शक्तिया प्रदर्शनय् थःगु चिं छ्यली । तरवारया बलं शक्ति आर्जन याइपिन्सं तरवार ब्वझा बन्दुकया बलं शक्ति आर्जन याइपिन्सं बन्दुक ब्वइ । थौं कन्हय् छेप्यास्त्र व सैनिक ट्यांकया जमाना जुल, अथे जुया राज्यदिवस मानेयायेगु इलय् थःगु छेप्यास्त्र व सैनिक ट्यांक ब्वया, सैनिक परेइ क्यना, यात्रा न्यायेकेगु चलन हलि न्यंक थौं तक नं दु ।

सापारुया शुरुवात व हे सापूमि नेवाःपिन्सं यानाथकुगु ख्येमाः धयागु जिगु दाबि दु । सभ्यताया विकास जुजुं वःलिसें मनुतसें थःपिन्सं यानागु विकास व उपलब्धि ब्वयेमाः धकाः चेतना दयावल । सा लहिना समृद्धि व शक्ति आर्जन याइपिन्सं सा हे ब्वइ । गथे कृषि मेला जुइवलय् फसि सयैकिइम्हेसिनं फसि ब्वयेहइ, लौका सयैकिइम्हेसिनं लौका ब्वयेहइ, अथे हे सा लहिम्हेसिनं सा ब्वये हइ । सकल राज्य सापूमि तय्गु कब्जाय् जुइबलय् सकलसिनं थःथः लहिनातयापिं सा ब्वये हयेगु जात्रा न्यायेकिइ । अथे जूसा सापारु वास्तवय् छगूकथं या प्राचीन कृषि मेलाया स्वरुप नं खयेफु ।

सा व साय्या नापनापं

सापूमि पिन्त सा ब्वयेगु छगूकथं शक्ति प्रदर्शन नं खयेफु । मेय्पू पिन्सं शायद शक्तिप्रदर्शन याये मसः जुइ । शक्ति प्रदर्शन मयाइपिन्सं शक्ति आर्जन नं याये फै मखु । स्पायरिड मयाइम्ह बक्सर न्ह्याक्व हे बाँलाक मि्हुतसा नं खेल त्याके फै मखु । व हे कारनं इतिहासय् मेय्पूया पतन तसकं बाँमलाक जूगु जुइमाः । अथे जुया हे भीथाय् मेय्पारु न्यायेकेगु चलन मदु । मेय्पू पिनि अस्तित्त्व नं माले थाकु । मेय्पूया खँ इतिहासय् जक लिक्नेधुंकल ।

सा लहिना जिविका याइपिं सापू या अस्तित्त्व थौं कन्हय् ज्यापु समाजय् आःतक नं ल्यं दु । सापू पिनि बिस्कं बस्ति नं स्वनिगः जःखः दु । ईपिं नं नेवाः हे खः धयागु खँय् विवाद मदु । सापूया राजनैतिक पतन लिपा किरांतकाल, लिच्छविकाल, मल्लकाल, शाहकाल, जुजुं खसिबर्मकाल तक राजनीतिक ह्यूपाः वयेधुकल । तर अथे जूसा नं सापूमिया छुं छुं अवशेष भीगु समाजय् ल्यनाच्वंगु हे दर्ना ।

भीमफेदिया नेवाःतय् सापारु

सापूमि या छें दुने सा आःतक नं महत्वपूर्ण वस्तु खः । सापू पिन्सं थःथःपिनि छेंय् च्वपिं सा थुलि तःधि जुल थुलि हृष्टपुष्ट जुल धका लोकयात क्यनेगु ई सायाः हे खः । 'सा'यात बिम्ब दयेका यात्रा न्ह्याकेगु चलन 'सापारु' या चलन प्रताप मल्लं न्ह्याकुगु मखु । अजागु चलन प्रतापमल्ल सिवे यक्व यक्व न्ह्यः निसें अस्तित्व दइच्वंगु यात्रा खः धयागु प्रमाण त सापारुया थी थी चलन दुने सुलाच्वंगु दु । व प्रमाण मालेत थी थी बस्तिा थी थी ताजिया सायाः यात दुवाला विश्लेषण याना स्वयेमाः ।

सायाः या थी थी चलन मध्य छगू चलन स्वयादिसँ । सापू पिनि थःगु छेंय् लहिनातःम्ह सा यात सापारु कुन्हु चाःहिइकेमाः धयागु चलन दु । थ्व चलन अज नं छथाय् निथाय् ल्यं दर्ना । न्हापा न्हापा सा लहिगु पेशा त्वःते धुंकुपिं सापू पिन्सं मेपिनि सा न्यायकया जूसा नं सायाः चाःहिइकेगु यायेमा धाइ । तर लिपा सा लहिपिं म्हो जुजुं वनेवं यक्वसिनं थथे अनिवार्य सा चाःहिइकेगु चलन त्वःताः छवत । सा लहिपिन्सं जक सापारु कुन्हु सा चाःहिइके माः धयागु चलन जक ल्यनाच्वन । थ्व चलन कथं सा चाःहिइकिइपिनि छेंजः सिइगु जुइमाः वा छुं विशेष घटना जुइमाः धयागु बाध्यता मदु ।

सापारु बलय् सा जक चाःहिइकेगु चलन सापारुकुन्हु चाहिइके हइगु सा यात खौ (साय्मिपिन्सं सालय् तू काकेधुंका पिहाँ वइगु चोकर) नकेमाः धयागु चलन नं दु । खौ जक नकेत थाकु, छाय् धाःसा सायाः कुन्हु यक्व सा चाःहिइके हइगु जुया सकल सा यात भाग मगायेफु । अथे जुया सायाः कुन्हु नकेत धका खौ व ख्वर्चा (सु यात तुक्रा तुक्रा जुइक चाना कः व चि नाप वालाः तइगु पशुयात नकिइगु मौलिक नेवाः नसा) ल्वाकछुयाना अथलय् तया थाय् थासय् तयेगु चलन दु । थ्व ज्या साय्मि पिं व ज्यापु पिनि मंकाः ज्या नं खः । थौंकन्हय् मदया वनेधुंकुगु थ्व चलन, सापारु कुन्हु सा यात खौ ल्वाकछुयाना खोर्चा नकेगु चलन, थ्व चलन पाखें सिइ दु कि, सापारु वास्तवय् आधुनिक कालया “कृषि मेला”या प्राचिन रुप हे खः ।

सापूमिया 'कृषि मेला' हे सायाः खः धका सिइकेत धिन्तार्धासिया ल्यूने सुलाच्वंगु रहस्य पाखे घ्वासा विइ । धिन्तार्धासि द्रैहनाप सम्बन्धित प्याखँ खः । ख्याः कथं 'सायाः' जक छाय् 'द्रैहयाः' नं न्यायेकेमाल धाईपिन्सं शायद मस्यू जुइ । 'द्रैहयाः' सापारुया छगू अंश खः । सा व द्रैह यात 'यात्रा' ब्वनार्यकेगु, ज्वः चिंकेगु व, अले व हे लसताय् ल्हइगु प्याखँ धिन्तार्धासि प्याखँ खः। धर्मयात नियमपालनया आधार दयेकेवं थ्व हे सांसारिक आवश्यकता यात 'वृषोत्सर्ग' नां बिल । वृषोत्सर्ग

धाल कि वृषयात्रा (द्रैहयाः) व गौयात्रा (सायाः) या मंका रुप जुइ, अले थ्व तस्कं पुण्य लाइगु कर्म धका धयातल । थ्व पुण्य लाइगु कर्मया लसताय प्याखँ हुलिइपिन्त पलापलाःपतिकं अश्वमेध यज्ञ यानागु पुण्य लाइ धका धयातल । धायेत थ्व पुण्यया खँ न्ह्याकथं धाःसा नं द्रह व सा यात देसय् चाःहिइकेगु, संसर्ग याकेगु, समृद्धिया लँपुइ वनेगु अले थ्व हे लसताय रहरवहर यायेगु नखः हे सापारु नखः खः ।

धिन्तार्धासि त्वाक या तालय् सापारु

इतिहासं भीत स्यनातःथें प्रताप मल्ल या उजं मुताविक छेंजः सिइपिन्सं जक सायाः वनीगु मखु । सायाः वनेगु मेमेगु नं थी थी चलन त दु । छें दनेगु क्वचाल कि सायाः वनेमाः । तुं दयेके क्वचाल कि सायाः वनेमाः । ध्वाका दयेके क्वचाल कि सायाः वनेमाः । देगः दनेगु क्वचाल कि सायाः वनेमाः । तांपू दयेकेगु, लँपू दयेकेगु, थजाःगु मू मू निर्माण ज्याभवः क्वचाल कि सायाः वनेमाः । थुकिंया ल्यूने छु अर्थ सुलाच्वंगु दु? सभ्यताया धरोहर दयेकेगु वा स्थापना यायेगु मू ज्या क्वचाल कि वा लोककल्याण जुइगु ज्याभवः क्वचाल कि यात्रा न्यायेकिइ, रहरवहरया ज्याभवः तइ । सापूमि पिन्सं थःपिन्सं लहिनातःपिं 'सा' समृद्धिया बिम्ब ब्वयाः यात्रा न्यायेकिइगु व रहरवहर याइ । व हे ज्याभवः सापारु खः धयागु जिगु दाबि दु ।

सापारुया ख्यालि

सापारु या ख्यालः व सापारुबलय् याइगु ध्याच्व नकेगु ज्याभवःत समाजय् तःधं ज्या यायेबलय् थःथःपिनि दथुइ पिब्वइगु मिसअण्डस्टॉपिण्डइ न्हंकेगु तातुना दु । अजाःगु ध्याच्व व ख्यालि यात मनु सिना जूगु दुख लंकेगु कुतः धयागु विश्लेषण नाप जिगु असहमति दु । छाय् धाःसा दुखं कःगु ईलय् समाजयात ध्याच्व नकाच्वनेगु बुद्धि वइमखु । दुखं कःगु इलय् मनूया दुर्गुण दक्वं ल्वःमंका सदगुण जक लुमंकेमाः धयागु नेवाः चलन दु । थ्व विरोधाभाप स्वयेबलय् सापारुया ध्याच्वः व प्रतापमल्लया दुखया बाखँ ज्वःमलाः । दुख व विछोडया इलय् ख्यालि न्यायेके मसःपिं नेवाःतसें सापारुया ख्यालि व ध्याच्व दुखं कःम्ह लानियात लयेतायेकेत न्यायेकुगु खःधायेगु खँ विश्वास यायेवह मजू । व दाबि फय्गं दाबि जक खः ।

सापारुया ख्यालि

सापारुया रहरवहर व यात्रा / जात्रा न्यायेकिइगु पह थी थी थासय् पाः । नरःदेसय् खइरा जात्रा न्यायेकिइ । थिदेसय् सुतिभैलः ल्हुइकिइ । ख्वपय् धिन्तार्धासि पिकाइ । यलय् मतयाः, न्य्कूजात्रा न्यायेकिइ । हरेक नेवाःबस्तिइ तःधं चीधं थी थी जात्रा त दक्वं स्वत धाःसा सलं सः थी थी जात्रा दु । ख्याली पिहाँ वइगु, प्याखँ क्यनीगु ज्याभवःत नं दक्वं धलः दयेकल धाःसा द्रलं द्रः ज्याभवःत सापारु नखःबलय् न्यायेकिइगु दु । थाय् थासय् गनं स्वन्हु, गनं प्यन्हु, गनं गनं न्हय्न्हु तक जात्रा दु । अले अजाःगु दक्वं जात्राय् रहवहरया थी थी बिम्ब त छ्यलातःगु दु । थ्व दक्व ध्रैथें जात्राय् छ्यलीगु बाखँ, धार्मिक आस्था, चलनत, नितिकुति, पाहाँ ब्वनेगु चलन, गुथि निसें दक्वदिक्व खँ दुवाला स्वयेबलय् नं अन राजकुमार सित्, लानि दुखि जुल, जुजुं उजं बिल धयागु संकेत खने मदु । उलिमछि जात्रापात्रा, प्याखँ, रहरवहर दक्व यदि प्रतापमल्लया उजं लिपा जक न्ह्यानावःगु जूसा प्रतापमल्लया उजंया छुं छुं हे अस्तित्त्व मदयेका व चलन दक्वं स्वनातल जुइ ला? पत्या याये वह जू ला प्रतापमल्लया पालं निसें सापारु न्ह्यात धयागु बाखँ? जि ला छफुति नं पत्याः मजू ।

सापारुया रमभ्रम

अथे जूसा प्रताप मल्ल या बहुचर्चित बाखँया अर्थ छु छु खः ले? छु धकाः भीसं थुइकेगु? थ्व दक्वं मन्थन व विश्लेषण स्वयेबलय् छु सिइ दु धाःसा न्हापा सायाः कथं न्यायेकुगु सापारु यात प्रताप मल्ल या पालं निसें छेंजः पिं सित धकाः वुखँ च्वयेकेगु ज्याभवः छता तनेहःगु जुइफु । सायाःया मेमेगु ज्याभवःनापनापं प्रताप मल्लया तिरिमयजु हेयकेगु ज्याभवः तना अवलय् या राज्य पाखे तिवः विया प्रचार यानाब्यूगु जुइफु । सायाःया भवलय् जुइगु ख्यालि व ध्याच्व स्वया लानिया नुगःधाः याकनं लनी धका जुजुं विचाः याःगु जुइफु । तर लानीयात हेयकेगु तातुना तया हे जक सापारु न्यायेकुगु धका विश्वास यायेगु थाय् छफुति नं मदु । बरु राज्यया साथ समर्थन दयेधुंका थ्व सापारु ज्याभवः भक्तभक्त भ्रःभ्रःधायेक न्यायेकेगु चलन न्यनावना नखःया रुप काल जुइफु ।

अथे जुया सापारुया वास्तविक इतिहास सापूमि नेवाःत नाप स्वानाच्वंगु दु । 'सा'लहिना विकास यानातःगु नेवाःसभ्यता नाप स्वाना च्वंगु दु । प्रतापमल्लया बाखँ सापारुया वास्तविक इतिहास मखु । सापारुया वास्तविक इतिहास थुइकेत 'शिलालेख' इतिहासकारपिन्सं कुतः यानामच्वंगु जुया आः भीसं वयकःपिन्त थथे न्ह्यसः थनाः सुतुसुये । सापारुया वास्तविकता थुइका थ्व नखः या मज्जा सवाः काये ।

कसरी गर्छ योगले उपचार ?

- डा. राजु अधिकारी
डा. राजु अधिकारी

हरेक चिकित्सा पद्धतिको रोगव्याधि पत्ता लगाउने र रोगोपचार गर्ने आआफ्नै मान्यता र क्रियाविज्ञान हुन्छ । त्यस्तै भिन्नभिन्न चिकित्सा पद्धतिअनुरूप रोगव्याधिको उद्गम र कारण पनि भिन्नभिन्न हुन्छन् ।

उदाहरणका रूपमा आधुनिक एलोपेथिक चिकित्सा पद्धतिले रोगको मूल कारण कीटाणु तथा रोगाणुलाई मान्छ भने आयुर्वेदले व्यक्तिको पूर्व संस्कार तथा दोष, धातु र मलको असन्तुलनलाई मान्छ । रोगका कारण र उद्गमका बारेमा अलगअलग मान्यता भए जस्तै रोगोपचार प्रणाली पनि भिन्नभिन्न छन् ।

यस सन्दर्भमा योगविज्ञानको मान्यता पनि आफैँमा विशिष्ट र परिपूर्ण छ । योगविज्ञानमा आधारित विभिन्न मान्यताअनुसार मनुष्यलाई लाग्ने विभिन्न रोगहरूको मुख्य कारण पूर्वकृत संस्कार, प्राणशक्तिको कमी, शरीरस्थ चक्रको असन्तुलन र पञ्चतत्त्वको असन्तुलन हो । योगविज्ञानलाई उपयोग गरेर रोगोपचार गर्दा निम्न सिद्धान्तका आधारमा रोगोपचार हुने विशेषज्ञहरू बताउँछन् :

प्राण सिद्धान्त - प्राण चिकित्सा सिद्धान्तअनुसार रोगको उपचार प्रकृति र प्राणशक्तिले गर्छ, डाक्टरले होइन । डाक्टरले त रोगीलाई प्रकृतिको नजिक जाने तरिका, प्राणशक्ति अभिवर्धन गर्ने पद्धति र औषधि मात्र सिकाउँछ । सबै रोगव्याधिको सर्वोत्कृष्ट डाक्टर प्राणशक्ति हो ।

जसलाई आधुनिक भाषामा जीवनीशक्ति या रोग प्रतिरोधात्मक क्षमता भनिन्छ । योग प्राणायामले शरीरस्थ प्राणशक्ति अभिवर्धन गर्छ । जसको फलस्वरूप शरीर र मनको कार्यप्रणाली सञ्चालित गर्ने सबै प्रणाली, अङ्गप्रत्यङ्ग, कोषकोषिका, जैव रसायन आदिमा सन्तुलन स्थापित भई रोगव्याधिको निराकरण हुन्छ ।

त्रिदोष -सप्तधातु सिद्धान्त - योग चिकित्साको अभिन्न सम्बन्ध आयुर्वेद सिद्धान्तसँग छ । आयुर्वेदको आरोग्य सिद्धान्त त्रिदोष अर्थात् वात, पित्त र कफ एवम् सप्तधातु अर्थात् रस, रक्त, मांस, मेद, आस्थि मज्जा र शुक्रमाथि निर्भर छ । योग चिकित्साद्वारा शरीरको त्रिदोष र सात धातुलाई सन्तुलन र नियमन गरी स्वस्थ रहने अभ्यासको शिक्षण प्रदान गरिन्छ ।

योगमा वर्णित षक्रिया, प्राणायाम, मुद्राबन्ध, आसन, यमनियम आदिको प्रयोगद्वारा शरीरस्थ धातु र दोषलाई सन्तुलित बनाई स्वस्थ र सुन्दर राख्न सकिन्छ ।

परिपूर्ण आध्यात्मिक चिकित्सा सिद्धान्त - शरीर, मन, भावना, संस्कार र आत्मतत्त्वसमेत एकसाथ प्रभावित हुने गरी समग्र चिकित्सा गर्ने हुनाले योगलाई परिपूर्ण आध्यात्मिक चिकित्सा पद्धति भनिन्छ । ऋषिप्रणीत मान्यताअनुसार व्यक्तिको संस्कार र स्वभावलाई नजानीकन कुनै रोगको समाधान सम्भव हुँदैन । त्यसैले यसको परिपूर्ति योग चिकित्साबाट सहज रूपमा सम्भव हुन्छ । आधुनिक मनोचिकित्साले पनि रोगहरूको अन्तिम कारण विकृत मन र प्रदूषित स्वभाव हो भनी रोगव्याधिलाई मनोकायिक विकृति मानेका छन् ।

वैज्ञानिक प्रयोग - आधुनिक समयमा आक्रामक रूपमा मौलाउँदै गएका रोगहरूमाथि योगविज्ञानले पा गर्ने उपचारात्मक प्रभावबारे अध्ययन गर्ने उद्देश्यले लाखौं शोध र प्रयोग भएका छन्, योगचिकित्साद्वारा सकारात्मक प्रभाव देखिएका प्रमुख रोगहरू उच्च रक्तचाप, मधुमेह, उच्च कोलेस्ट्रॉल, एसिडिटी, ग्यास्ट्राइटिस् हुन् । त्यस्तै स्मृति ह्रास, क्यान्सर, स्किन सोराइसिस, अस्टियो पोरोसिस, छारे रोग, पार्किन्सन्स् आदिमा पनि योगचिकित्साका

प्रभावबारे अध्ययन र प्रयोग भइरहेका छन् । असन्तुलित मोटोपन, मुटुरोग, तनाव, उदासीनता, जोर्नी दुख्ने, अर्थराइटिस, अर्श, कब्जियत, दम, थाइराइड विकृति, दृष्टिदोष, एलर्जी, अनिद्रा, डिप्रेसन, अल्जाइयर्स, डिमेन्सिया इत्यादि समस्याहरूमा पनि व्यापक अनुसन्धान भइरहेका छन् ।

विभिन्न चिकित्साका रूपमा योग शारीरिक चिकित्सा आसन, षट्क्रिया, मुद्रा, बन्ध, प्राणायाम । भावनात्मक चिकित्सा स्वाध्याय, प्राणायम, प्रत्याहार, धारणा, ध्यान, भजन, भक्तियोग, ईश्वर प्रणिधान । मानसिक चिकित्सा त्राटक, राजयोग, तप, ज्ञानयोग, प्रत्याहार, धारणा, ध्यान, योगनिद्रा ।

आध्यात्मिक चिकित्सा चित्त शुद्धिका सबै यौगिक अभ्यास, सत्सङ्ग, कर्मयोग, ध्यान, स्वाध्याय, राजयोग ।

पीडानिवारक चिकित्सा यौगिक दृष्टिकोण, ईश्वर विश्वास वा आस्तिकता, स्वाध्याय, सत्सङ्ग, ध्यान ।

रोगनिरोधक एवम् पुनर्वास चिकित्सा यौगिक दिनचर्या, यौगिक आहार, परामर्श, योगविज्ञान आधारित प्राणायाम, स्वाध्याय, ध्यान, योगनिद्रा ।

जोसँग स्वस्थ छ, ऊसँग आशाभरोसा छ । जोसँग आशाभरोसा छ, ऊसँग सबथोक छ । थोमस कार्लाइल

(डा. राजु अधिकारीको पुस्तक ‘तपाईंका लागि योग’वाट । यो पुस्तक फाइनप्रिन्टले प्रकासित गरेको हो ।)

समीक्षा, लोकतन्त्र, गणतन्त्र, समाजगतिक प्रतिनिधित्व, धर्मनिरपेक्षता, जातीय सद्भाव व ब्यवसायिकताका लागि

गुप्त

२०२३

साप्ताहिक

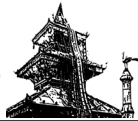
सुम्निमा

THE SUMNIMA NATIONAL WEEKLY

प्रत्येक सोमवार नियमित रुपमा प्रकाशित भइरहेको

सुम्निमा राष्ट्रिय साप्ताहिक

अखवार खोजी खोजी पढौं ।

भाषाको चासो

- बसन्त महर्जन

नेवार समाजबारे जानकारी वा यसको जल्दोबल्दो समस्याका बारेमा चासो राख्ने ‘भाषा म्वा:सा जाति म्वाइ’ नाराबाट अनभिज्ञ हुँदैनन्। यस नाराको अनुवाद हुन्छ, भाषा जीवित रहे जाति रहन्छ। भाषा, साहित्य र संस्कृति विषयक कार्यक्रमहरूमा यो नारा प्रायः सुनिन्छ। अझ कतिपय कार्यक्रमस्थलमा यो नारा कुँदिएका व्यानर भुन्ड्याइएको पाइन्छ। साथै, यो नाराका साथमा महाकवि सिद्धिदासको नाम पनि उल्लेख हुन्छ। अर्थात् यो विचार वा धारणा महाकवि सिद्धिदास अमात्यको हो र यसलाई नै नेवार समाजले नाराको रूपमा प्रयोग गरेको हो।

साँच्चै, भाषा रहे जाति रहन्छ त ? यो एउटा ठूलै प्रश्न हो। यसले कुनै पनि जातिको अस्तित्व रहनु र नरहनुसँग भाषाको सम्बन्ध देखाउन खोजेको छ। तर यो अनुसन्धानको विषय बनेको छैन। ‘हाइपोथेसिस’ पुष्टि नभएपछि, छाडिएको पनि हुनसक्छ। आजभोलि यो कुरा नेवार समाजमा बाहेक अन्यत्र चल्तीमा छैन पनि। भाषा गतिशील हुन्छ। भाषाको उदय र अन्त्य विभिन्न कारणले हुँदैगर्छ। विभिन्न जातिको पनि विकास र विनाश विभिन्न कारणले हुनेहुन्छ। यी दुई फरक विषय हुन् तर नेवार समाजमा एउटै अर्थमा लिई चिन्तित भएको पाइन्छ।

आफ्नो पहिचान नेवारको रूपमा प्रस्तुत गर्ने कतिपय नेवारलाई आफ्नै भाषा आउँदैन। भाषा नआउँदैंमा नेवार नै होइन भन्न मिल्दैन। नेवार संस्कार संस्कृतिमा नै रहेका ती नेवारलाई भाषा नआएपनि नेवार हुनुमा गौरव भने हुन्छ। सिकन पनि चाहन्छन्। अथवा सिकन नचाहनुलाई पनि अन्यथा लिनु मिल्दैन। यस अर्थमा भाषा र जातिको सम्बन्ध नेवार भाषा र जातिको संरक्षण र सम्बर्द्धनका लागि खट्ने नेवार अभियन्ताहरूले प्रयोग गर्ने नारासँग सामन्जस्य राख्दैन। अझ भन्नुपर्दा यो नारामा रहेको सन्देश कुनै अनुसन्धानको निचोड होइन र भाषाप्रेमीको एउटा भावुकता मात्रै हो।

नेवार एउटा सभ्यता हो। यसभित्र अनेकौँ पक्ष छन्। अनौपचारिक रूपमा ‘नेवार भाषा’ र औपचारिक रूपमा ‘नेपालभाषा’ भन्ने गरिएको आफ्नै एउटा भाषा पनि छ। कतिपयले ‘नेवारी’ वा ‘न्यार कुरा’ पनि भन्ने गरेपनि नेवारी तथा न्यार शब्दमाथि आपत्ती जनाउनुको तात्पर्य, नामलाई नबिगारियोस् भन्ने हो। नेवार समुदायलाई हेप्न वा खसालेर बोल्दा कतिपयले नेवारी तथा न्यार भन्ने गरेका कारण पनि त्यसरी आपत्ती जनाउने गरेको बुझ्न सकिन्छ। यो कुराको भेड नपारेर कतिपय अनभिज्ञ नेवार क हिजोआज मात्रै अन्य समुदायले प्रयोग गर्न थालिएको हो। नेवार आफैँले आफ्नो भाषाबाट यसको

नाम लिनुपर्दा ‘नेवा: भाय्’ भन्ने गर्दछ। यो ‘नेवार भाषा’ शब्दको मौलिक लवज हो। भाषागत रूपमा यसले भन्न खोजेको त ‘नेपालभाषा’ नै हो।

नेवा: भाय्, नेवार भाषा वा नेपालभाषा, तिब्बेती बर्मिज भाषा परिवारअन्तर्गत पर्दछ। कतिपयले यसलाई एघारौँ बाच्चौँ शताब्दीतिर काठमाडौँ उपत्यकामा विकास भएको एक भाषा भनेका छन् तर यो हचुवाको अध्ययन वा अभिव्यक्ति हो। लिखित साहित्य सिर्जना पाइनुलाई नै भाषाको जन्म भन्न मिल्दैन।

प्राचीन नेपालको प्रमुख ऐतिहासिक श्रोत लिच्छविकालिन शिलालेखहरू हुन्। अढाई सयजति शिलालेख प्राप्त छन्। तीबाट के कुरा थाहा पाइन्छ भने, तत्कालिन नेपाली समाजको व्यापार, व्यवसाय, राजनीति, धर्मदर्शन, सामाजिक जनजीवन तथा शैक्षिकलगायत क्षेत्र धेरै मात्रामा समृद्धि भइसकेको थियो। अभिलेखहरू संस्कृत भाषामा छन् तर विभिन्न अड्डा तथा निकायहरूको नाम गैरसंस्कृत भाषामा रहेका छन्। यसको अर्थ हो, यहाँ संस्कृत भाषाको प्रचलनअघि नै एउटा निश्चित सभ्यताको प्रादुर्भाव भइसकेको थियो र अड्डा तथा निकायहरूको नाम स्थानिय भाषामा राखिन्थ्यो। संस्कृत भाषामा अभिलेख राख्दा ती पुराना नामहरूको अनुवाद गरिएन। यसरी नै ती शिलालेखहरूमा करीब साढे दुई सयभन्दा बढी गैर संस्कृत भाषाका शब्दहरू परेका छन् जसले स्थानविशेष, कुलो, नदी, पहाड आदि बुझाउँछ। ती शब्दहरू आजभोलि पनि नेवार समाजमा प्रचलनमा छन्। कतिपयले लिच्छविकालिन ती संस्कृत भाषाको शिलालेखमा आएका गैरसंस्कृत शब्दहरू किराँत भाषासँग मिल्छ र प्राचीन नेपालको इतिहास भन्नु किराँतसँग सम्बन्धित भनेका छन्। किराँत पनि तिब्बेती बर्मिन भाषा परिवार अन्तर्गतकै भाषा हो। किरात मात्रै होइन, गुरुङ, मगर, तिब्बती, जापानी आदि कतिपय भाषाको सामन्जस्य नेवारसँग रहेको पाइन्छ। एउटै परिवारको भाषा भएपछि कतिपय शब्द मिल्नु कुन आश्चर्यको कुरा भयो र ? इतिहासको एक कालखण्डमा नेवार समाजको सम्पर्क किरात समुदायसँग पनि भयो तर ती किरात समुदाय नेवारमा नै बिलय भएको पाइन्छ। नेवार एउटा छुट्टै सभ्यता नभएर आफ्नो मौलिकतालाई कायम नै राखेर विभिन्न जाति, भाषा, धर्म, संस्कृतिहरू विलय भएर विकास भएको पाइन्छ। भाषाकै कुरा गर्ने हो भने, तिब्बेती बर्मिज भाषा परिवारको भएपनि यसमा भारोपेली भाषाका शब्दहरू धेरै मात्रामा भित्रिएको पाइन्छ। यही भएर कतिपय अवस्थामा यो भारोपेली भाषा नै पो हो कि भनेर भुक्किने गरेको पनि पाइन्छ।

लिच्छविकालमा संस्कृत

भाषामा शिलालेख राख्ने गरेपनि जनजीवनमा नेवार भाषाकै प्रयोग हुँदो रहेछ भन्ने कुरा बुझियो। मध्यकालमा शिलालेखहरूमा थालनी भागमा संस्कृत र पछि नेवार भाषा प्रयोग गर्ने चलन आयो। अझ ‘अथ: नेपालभाषा लिखते’ भन्दै जनबोली भाषा प्रयोग गरिन्थ्यो। अझ रमाइलो कुरा त के हो भने, ‘अथ: देश भाषा लेखते’ भनेको पनि पाइन्छ अर्थात, त्यति बेला राष्ट्रभाषाको मान्यता यसले पाएको थियो। समाजमा मैथिल भाषाको प्रयोग पनि हुन्थ्यो। त्यति बेलामा साहित्य सिर्जनामा विशुद्ध नेवार भाषा, विशुद्ध मैथिल भाषा र नेवार तथा मैथिल दुवै भाषाको प्रयोग गरी लेखिएको पाइन्छ। यो मध्यकालिन नेपालको एउटा चित्र हो।

नेवार भाषाको प्रयोगमा राज्यसत्ताबाट प्रतिबन्ध लगाउने काम राणा शासकहरूबाट भयो। नेवार भाषामा साहित्य सिर्जना गरेकै अभियोगमा यसका लेखकहरू राज्यद्वारा प्रताडित हुनुपुगे। भाषामाथिको यो दमन राणा शासनको पतनपछि पनि कुनै न कुनै रूपमा चालू नै रह्यो। र, प्रतिकारमा नेवार समाजले पनि भाषा र साहित्यको उत्थानका लागि एक खालको विद्रोह गर्ने कामलाई अगाडि बढाए। यही बेला जनजागरणका लागि ‘भाषा म्वा:सा जाति म्वाइ’ भन्ने नारालाई अगाडि सारियो। भाषा बचाउनका लागि जातिको कुरा ल्याएको भनेर बुझ्न सकिन्छ।

‘भाषा म्वा:सा जाति म्वाइ’ भन्ने भनाईसँग महाकवि सिद्धिदासको नाम जोडेपनि वास्तवमा यससँग सिद्धिदासको कुनै सम्बन्ध छैन। सिद्धिदासबाट नेपालभाषामा थुप्रै काव्यकृतिहरूको सिर्जना भएको छ र भाषा र साहित्यका मामिलामा उनको स्थान उच्च छ। साना ठुला गरी करीब पचास वटा कृति छन्। तर ती कुनै पनि कृतिमा ‘भाषा म्वा:सा जाति म्वाइ’ भन्ने वाक्य परेको पाइँदैन।

भाषासम्बन्धी यो नारा २०२२ यता मात्रै प्रयोगमा आएको पाइन्छ। भाषा र साहित्यका सम्बन्धमा नेवार समाजले यो समयमा एउटा ठूलै विपत्ती भेल्लु परेको थियो। त्यसअघि राष्ट्रिय प्रशारणमा रहेको रेडियो नेपालबाट दैनिक पाँच मिनेटको समाचार प्रसारण नेपालभाषाबाट हुन्थ्यो तर १ वैशाखबाट उक्त समाचार प्रसारणमा रोक लगाइयो। २०१७ सालको राजनीतिक परिवर्तन त थियो नै, अब भाषामाथिको यो भेदभाव सुरु भयो। यसको प्रतिकारमा नेवार युवाहरूले साहित्यिक आन्दोलन गर्न थाले। नेवार इतिहासमा यो समयवाधि ‘बाइस सालको आन्दोलन’ नामबाट चिनिन्छ। कतिपय गीतको सिर्जनामा प्रशासनले आपत्ती जनाउने हुँदा मृतक व्यक्तिको नाममा रचना गरी

गाउने गरिन्थ्यो। यसरी मृतकको नाममा गीत लेख्ने काम धेरै जसो दुर्गालाल श्रेष्ठबाट हुन्थ्यो।

‘भाषा म्वा:सा जाति म्वाइ’ भन्ने भनाई वा नारा सिद्धिदासकै हो भन्ने मान्यता नेवार समाजमा व्याप्त छ। तर उक्त भनाई सिद्धिदासको नभएको जानकारी अर्का साहित्यकार धूस्वां सार्थमिबाट भयो। २०५४ सालको पुस महिना (२५-२७ गते) विराटनगरमा भीपुच: नामको संस्थाद्वारा आयोजित पूर्वाञ्चल नेवार भेलामा सार्थमिले यो कुरा मञ्चबाट नै बोलेका थिए। उनका अनुसार जनजागरणका लागि यो नारा दुर्गालालबाट तयार पारिएको भएपनि पछि सिद्धिदासको नाममा प्रख्यात भयो। त्यो बेला म विश्वभूमि दैनिकको सम्वाददाता थिएँ र सोही कुरा समाचारको रूपमा प्रकाशित गरेको थिएँ (२९ पुस, पृ. १०)। पछि दुर्गालालसँग यसै विषयमा विस्तृत कुरा गर्न खोज्दा नकानुं भएन र कुरालाई मोडेर विषयान्तर गरिदिए।

नेवारहरूमा भाषाको चासो कतिसम्म रहेछ भन्ने सन्दर्भमा एउटा अर्को पनि दृष्टान्त छ। लेखक गिरिजाप्रसाद जोशीलाई ‘ भाषा म्वा:सा जाति म्वाइ’ नारा पर्याप्त लागेन वा उपयुक्त भएन। उनले यही प्रयोजनका लागि ‘नेवार भाषा बोल्नेको आयु बढी हुन्छ’ भने र त्यसैलाई प्रचार गर्न चाहे। यो भनाइले उनका साथीहरूलाई त धर्मसंकटमा नै पारिदिए। उनको जिकिर थियो, यो भाषामा प्रयोग हुने स्वरहरू यस्ता यस्ता हुन्छन् जसको उच्चारणले मान्छेको आयु बढ्छ। पछि यस सम्बन्धी सोध्दा उनै लेखकसँग यसका बारेमा सोध्दा मान्छेहरूको चासो आफ्नो आयुमा हुने भएकोले भाषा जोगाउका लागि यस्तो पनि भन्नु पर्दछ भन्ने जवाफ दिए।

संस्कृतिका अनेक अङ्गमध्ये एक भाषा पनि हो। भाषाले इतिहासको नालिवेली बोलिरहेको हुन्छ। एउटा निर्दिष्ट पहिचान पनि दिन्छ। यी पहिचानहरू समुदाय, समाज, राष्ट्र र मानव सभ्यताकै विशिष्ट निधि हुन्। कुनै एक भाषा नासिनुले धेरै कुरालाई असर पार्दछ। यस अवस्थामा नेवार समाजले आफ्नो भाषाको चासो राख्नु स्वाभाविक मात्रै होइन, अनिवार्य पनि छ। यो चासो राज्यले राख्नु पर्दछ तर राज्य आफैँ लामो समयदेखि यो भाषाको दुश्मन भइरहेको अवस्था छ। राज्य नै दुश्मन भएको अवस्थामा नेवार भाषाको संरक्षण कार्य सहज हुन्न। राज्य सत्ताको छत्रछायाँमा हुर्केकाहरू पनि नेवार भाषाको अनौचित्य साबित गर्न तथा यसको अहितमा लागिरहनु स्वाभाविक हो भने कतिपय नेवार स्वयं पनि राज्यसत्ताको नजिक पुग्न वा हिनताबोध गरी यो भाषाबाट टाढिरहेका हुन्छन्। यस अवस्थामा नेवार भाषाको संरक्षण कार्यमा लाग्नु आफैँमा राज्यसँगको विद्रोह तथा क्रान्तिकारी हुनु हो।

व्यक्ति तथा समाजका आआआफ्नै विशिष्ट समस्या रहेका हुन्छन्। ती समस्यासँग जुध्छन् वा हाँछन्। हजारौँ वर्षदेखिको सभ्यताको विरासत बोकेर आएको नेवारलाई अरु कुरामा भन्दा बढी चिन्ता आफ्नो भाषा हो। अत्याधुनिक प्रविधि तथा ज्ञानविज्ञानमा यो समुदायको पहुँच छ। तर राज्यले लिएको अनुपयुक्त भाषानीतिका कारण यसले आफ्नो भाषालाई अन्य पक्षहरूजस्तै सशक्त रूपमा अगाडि बढाउन नसकिरहेको अवस्थामा भाषाको चासो हुनु स्वाभाविक हो। नेवाटाइम्सबाट

क्रिकेटमा पनि रातो कार्ड

एजेन्सी । क्यारेबियन प्रिमियर लिग (सिपिएल) मा २०२३ पहिलो पटक रातो कार्ड देखाउँदै खेलाडीलाई मैदान बाहिर पठाइएको छ।

ट्रिनबागो नाइट राइडर्सले सेन्ट किट्स एन्ड नेभिस प्याट्रियट्सविरुद्ध आइतबार बलिङ गर्दा ट्रिनबागोले रातो कार्ड पाएको थियो। त्यसपछि कप्तान केइरन पोलाईले बलर सुनिल नारायणलाई मैदान बाहिर पठाउने निर्णय गरेका थिए।

खेलको अन्तिम तीन ओभरमा आवश्यक ओभर रेटमा बलिङ गर्न नसक्दा रातो कार्ड देखाइएको हो।

जसका कारण अन्तिम ओभरका लागि ट्रिनबागोका १० जना मात्रै बाँकी थिए। सुनिल बाहिरिएसँगै ३० यार्डको सर्कलभन्दा बाहिरका दुईजना फिल्डर मात्र तैनाथ थिए।

सिपिएलको नयाँ नियम अनुसार बलिङ टोलीले १८औँ ओभर समयमै सुरु गरेन भने एक अतिरिक्त फिल्डर ३० यार्डको सर्कलमा राख्नु पर्छ। यसपछि ५ जना फिल्डर सर्कल भित्र हुन्छन्।

यदि १९औँ ओभर समयभित्र सुरु नगरे आउटफिल्डबाट दुई फिल्डर सर्कलमा प्रवेश गर्नुपर्छ। यसपछि ६ जना फिल्डर सर्कलभित्र हुन्छन्।

फाइनल ओभर समयमै सुरु नगरे एक फिल्डर (कप्तानले छनोट गरेको) मैदान बाहिर जानु पर्छ जसका कारण सर्कल बाहिर दुई खेलाडीहरू मात्र हुन सक्छन् भने ६ फिल्डर सर्कलभित्र हुन्छन्।

खेलमा टिनबागोले तीनवटै पेनाल्टी बेहोऱ्यो। यो नियम अन्तिम तीन ओभर बलिङ गर्दा लागू हुन्छ। यदपी खेलमा टिनबागो ६ विकेटले विजयी भयो। उसले १७९ रनको लक्ष्य १७.१ ओभरमा ४ विकेट गुमाएर पार गरेको थियो।

एएफसी च्याम्पियन्स लिगको ड्र सार्वजनिक

एजेन्सी । एसियाको सबैभन्दा ठूलो क्लब प्रतियोगिता एएफसी च्याम्पियन्स लिगको ड्र सार्वजनिक गरिएको छ। एसियाली फुटबल महासंघ (एएफसी) ले एसियाका विभिन्न ४० क्लबलाई १० समूहमा विभाजन गरेको हो।

लिगमा साउदी अरेबिया, जापान र दक्षिण कोरियाका चार-चार क्लबले भाग लिँदैछन्। गत सिजनको साउदी प्रो लिग जितेको अल-हिलालसहित अल-इतिहाद र अल-फयाहाले सिधा समूह चरणमा स्थान बनाएका थिए।

पोर्चुगिज सुपरस्टार क्रिस्टियानो रोनाल्डो आबद्ध अल-नासरले क्वालिफाइड प्लेअफ जितेर समूह चरणमा स्थान बनाएको थियो। लिगमा दक्षिण एसियाबाट भारतको मुम्बई सिटीले मात्र भाग लिँदैछ।

मुम्बई समूह ‘डी’ मा परेको छ। यो समूहमा साउदी क्लब अल-हिलालसहित इरानको नसाजी मजान्दरन र उज्बेकिस्तानको नाभवहोर छन्। अल-हिलालमा ब्राजिल फरवार्ड नेइमार, सेनेगलका काउलीवाली, पोर्चुगलका रुबेन नेभेस र सर्बियाका मिट्रोभिक विदेशी खेलाडीको रूपमा आबद्ध छन्। त्यसैले नेइमारसँगै युरोपमा खेलेका स्टार खेलाडीले भारतले आएर मुम्बईसँग खेल्ने भएका छन्।

लिगको समूह चरणका खेल १८ सेप्टेम्बरदेखि होम एन्ड अवेका आधारमा हुनेछन्। १० समूह विजेता र ६ उत्कृष्ट उपविजेता नकआउट चरणमा पुग्नेछन्।

समूह विभाजन

समूह ए: पाख्तकोर, अल फयाहा एफसी, अहल एफसी, अल ऐन एफसी

समूह बी: अल साद एससी, एफसी नसाफ, अल फ़ैसली, शारजाह एफसी

समूह सी : अल इत्तिहाद, सेपाहान, एयर फोर्स क्लब, एजीएमके एफसी

समूह डी: अल हिलाल, नसाजी मजान्दरन एफसी, मुम्बई सिटी एफसी, नवबाहोर

समूह ई: पर्सेपोलिस एफसी, अल दुहेल एससी, एफसी इस्टक्लोल, अल नासर

समूह एफ : जोनबुक हुन्डाइ मोर्टस एफसी, बैकक युनाइटेड, लाइन सिटी सोइलर्स, किट्ची एससी

समूह जी : योकोहामा, शान्डोङ ताइशान एफसी, काया एफसी-इलोइलो, इन्वेन युनाइटेड एफसी

समूह एच: बुरिराम युनाइटेड, भेन्टफोरेट कोफु, मेलबर्न सिटी एफसी, भेइयाङ एफसी

समूह आई: उल्सान हुन्डाई एफसी, कावासाकी फ्रन्टेल, जोहर दारुल ताजिम, वीजी पथुम युनाइटेड

समूह जे : वुहान श्री टाउन्स एफसी, पोहाङ स्टीलर, हनोई एफसी, उरावा रेड डाइमन्डस

स्थानीय सरकार
मध्यपुर थिमि नगरपालिका
नगर कार्यपालिकाको कार्यालय
मध्यपुर थिमि, मकपुर
बागमती प्रदेश, नेपाल

सामाजिक सुरक्षा परिचयपत्र
नवीकरण सम्बन्धी अत्यन्त जरूरी सूचना

जेष्ठ नागरिक एकल महिला अशक्त/अपाङ्ग लोपोन्मुख जाति बालबालिका

सामाजिक सुरक्षा भत्ता प्राप्त गरिरहेका लाभग्राहीले २०८० सालको श्रावण १ गते देखि भाद्र मसान्तसम्म आफ्नो स्थायी ठेगाना रहेको वडामा स्वयं वा संरक्षक/माथवर उपस्थित भई अनिवार्य रूपमा परिचयपत्र नवीकरण गर्नु।
तोकिएको समयमा नवीकरण नगराएमा सामाजिक सुरक्षा भत्ता प्रदान गरिने छैन।

ललिता.....

रहेको ललिता निवास जग्गा अपचलन प्रकरणमा पूर्व प्रधानमन्त्री, मन्त्री, नेताहरु र उच्च पदस्थ व्यक्तिहरुकोसमेत संलग्नता रहेको तथ्य बाहिर आएको थियो । यसै सन्दर्भमा यो प्रकरण प्रहरीको अनुसन्धान निकाय (सीआईबी)को हातमा पुगेको थियो । जसले सही रुपमा अपराध गर्नेहरुले कारवाही हुने कुरामा आमनगरिक विश्वस्त थिए, तर े सो प्रकरणमा सीआईबीको अनुसन्धानलाई सरकारी वकिलको कार्यालय काठमाडौँले संगठित अपराधको सट्टा सरकारी लिखत कीर्तेको कसुरमा मात्रै सीमित गरिदिएपछि बहुचर्चित यो प्रकरण त्यसै सेलाउने त होइन भन्ने आशंका सिर्जना भएको छ । र, यसले प्रहरीको यति मिहिन अनुसन्धानको औचित्यमाथि नै प्रश्न खडा गरेको छ ।

कीर्तेको कसुरमा प्रहरीले अधिकतम २४ दिनभित्र अनुसन्धान सकेर रायसहितको प्रतिवेदन सरकारी वकिलको कार्यालयमा पेश गर्नुपर्ने भए पनि ललिता निवास प्रकरणमा भने कीर्तिसँगै संगठित अपराधमा अनुसन्धान गर्न भनेर पटक-पटक म्याद थप भएको थियो । तर, ६२ दिनपछि आइतबार सरकारी वकिलको कार्यालयले जिल्ला अदालत, काठमाडौँमा दुई सय ९० जनाविरुद्ध कीर्तेमा मात्र मुद्दा दायर गरेको छ ।

सरकारी वकिलको कार्यालयले ललिता निवास प्रकरणमा संगठित अपराधमा मुद्दा चल्न नसक्ने निर्णय गर्नुका पछाडि २०४२, ०४९, २०६७ र ०६९ सालमा सरकारी लिखत कीर्ते भएको देखिएको तर संगठित अपराध निवारण ऐन २०७० सालमा मात्रै आएको कारण देखाएको छ । ‘पहिलेको घटनालाई पछि आएको कानुनले समेट्दैन, त्यसमाथि यसमा संगठित अपराधको तत्व पनि देखिएन ।’ जिल्ला न्यायाधिवक्ता महेशप्रसाद खत्रीले भनेका छन्- ‘अझ तीन वर्षभन्दा कम सजाय हुने यस्ता मुद्दा संगठित अपराध होइनन् ।’

आरोपीलाई दुई महिनाभन्दा बढी हिरासतमा राखेर अन्तिममा संगठित अपराधमा मुद्दा नचल्ने निर्णय गर्दा गैरकानुनी थुनाको आरोप र उल्टै प्रहरीमाथि मुद्दा पर्ने चर्चा सुरु भइसकेको छ । जबकि संगठित अपराध भनेर अनुसन्धान गर्न सरकारी वकिल कार्यालयले पटकपटक म्याद थप गरिदिएको थियो । प्रहरीको अनुसन्धान निकाय (सीआईबी) का अधिकारीहरूलाई यसले अनपेक्षित झड्का दिएको छ । सरकारी वकिल कार्यालयको यस्तो रवैयाप्रति प्रहरी अधिकारीहरूको देखिने गरी असन्तुष्टि भल्किएको छ ।

त्यसो त ललिता निवास प्रकरणमा न्यायिक निकाय र अनुसन्धान निकायको अन्तरविरोध यो नै पहिलो होइन । गत असार १२ गते भाटभटेनी सुपरमार्केटका सञ्चालकमीनबहादुरगुरुङसहित मालपोत कार्यालय डिल्लीबजारका पूर्वप्रमुखहरू धर्मप्रसाद गौतम र कलाधर देउजा, कर्मचारीहरू सुरेन्द्रमान कपाली, हुपेन्द्रमणि केसी, मालपोत कार्यालय भक्तपुरका प्रमुख र निर्वाचन आयोगका

आयुक्त भइसकेका सुधीरकुमार शाहसहित सात जनालाई पक्राउ गरेर सीआईबीले ललिता निवास जग्गा अपचलन प्रकरणको फाइल खोलेको थियो ।

तर, पक्राउ परेको केही घण्टामै तीन आरोपीले सर्वोच्च अदालत, न्यायाधीश ईश्वर खतिवडाको इजलासबाट पहिल्यै निषेधाज्ञाको आदेश लिएको खुल्यो । सीआईबीले केही घन्टामै देउजा, कपाली र केसीलाई छोड्नुपर्थ्यो । अख्तियार दुरुपयोग अनुसन्धान आयोगले दायर गरेको मुद्दा विचाराधीन रहेका बेला देउजा, कपाली र केसी लगायत १७ जनालाई सरकारी लिखत कीर्ते कसुरमा पक्राउ नगर्न भनिएको रहेछ । यद्यपि, यसविरुद्ध सीआईबी भ्याकेट निवेदन लिएर गएपछि त्यसलाई स्वीकृत गर्दै सर्वोच्च अदालतले नै पुरानो निषेधाज्ञा आदेश खारेज गर्‍यो । र, सीआईबीलाई थप आरोपीलाई पक्राउ गरेर अनुसन्धान गर्ने बाटो खुल्यो ।

प्रहरीले गर्ने अनुसन्धानको कानुनी सुपरिवेक्षण गर्ने निकाय सरकारी वकिलको कार्यालय नै हो । त्यसैले प्रहरीले सरकारी वकिलसँग समन्वय गरेरै अनुसन्धान अधि बढाउँछ । तर, ललिता निवास जग्गा अपचलन प्रकरणमा सीआईबी र सरकारी वकिलको तालमेल नमिल्दा नै मुद्दा जाने बेला अनुसन्धान प्रतिवेदन उल्टिए जस्तो भएको हो । यस प्रकरणका मुख्यमध्येकै रूपमा २९ करोड ३२ लाख विगो दावी गरिएका पूर्व निर्वाचन आयुक्त सुधीर शाहलाई मुद्दा नै नचलाउने सरकारी वकिलको रवैयाको तीव्र आलोचना भएको छ । यसबाट पुनः एकपटक पहुँच र सत्ताको आडमा नेपालमा जे पनि हुन सक्छ भन्ने देखाएको छ । त्यस्तै भूटानी शरणार्थी प्रकरण र १०० किलो सुनको प्रकरणमासमेत अहिले उच्च स्तरीय छानबिन समिति गठन हुने भएको छ । यो प्रकरणमा पनि छानबिनको प्रतिवेदन बुझाउने र त्यसपछि त्यसलाई थन्काउने कार्यमा नै सीमित हुने देखिएको छ । किनकि नेपालमा हुने गरेका प्राय छानबिन समितिका प्रतिवेदनहरुत्यसै ठाँकने गरेको छ ।

अध्यक्ष.....

रहने उल्लेख गर्दै उनले यसवारे कम्प्युनिस्ट कार्यकर्ताहरु सदैव सचेत रहनु पर्ने आवश्यकता औल्याए ।

भेटघाटमा लेखक विजय प्रसादले वर्तमानको आन्दोलन र सङ्घर्षबाट नै भविष्यको समाजवादको चरित्र निर्धारण हुने बताउदै कम्प्युनिस्ट पार्टीहरु सधै जनतासँग जोडिएर रहनुपर्नेमा जोड दिए । विभिन्न देशहरुको समाजवादी आन्दोलनबाट पाठ सिक्नुपर्ने भन्दै उनले भौतिक परिवर्तनमा मात्रै जोड दिएर वैचारिक आन्दोलन र जनताको राजनीतिक प्रशिक्षणलाई महत्वमा नराख्दा धेरै देशका कम्प्युनिस्ट पार्टीहरु असफल भएको उदाहरण दिए ।

भेटमा भारतीय प्रतिनिधि मण्डलका सदस्यहरु सुधनवा देसपाण्डे, पी अम्बेडकर, विन्ध्या, रोजा प्रसाद र नेपाली मित्र प्रमेश पोखरेलको सहभागिता रहेको थियो । त्यसैगरी नेमकिपाका केन्द्रीय सदस्य सुनिल प्रजापति, सुरेन्द्रराज गोसाई, राजेन्द्र चवाल

पनि भेटघाटमा उपस्थित रहेका थिए ।

भेटघाट अधि टोलीलाई भक्तपुरको खौमा स्थित लायकुमा भक्तपुर नगरपालिकाका प्रमुख समेत रहेका पार्टी केन्द्रीय सदस्य सुनिल सुनील प्रजापतिले स्वागत गरेका थिए । त्यस्तै टोलीले लायकु र टौमढी क्षेत्रका ऐतिहासिक सम्पदाहरु अवलोकन गर्नुका साथै नगरपालिकाद्वारा संचालित ख्वप कलेज, ख्वप अस्पताल र ख्वप ईन्जिनीयरिड कलेज र स्थानीय भक्तपुर बचत द्वारा संचालित आदर निकेतनको पनि अवलोकन गरेको थियो।

को हुन् विजयप्रसाद साम्राज्यवाद तथा उपनिवेशवादको विरोधमा क्युवा र ल्याटिन अमेरिकी जनताको संघर्षको विषयमा निरन्तर कलम चलाउँदै आएका विजय प्रसाद क्रान्तिकारी लेखक हुन् । लेखकका अलावा पत्रकार, राजनीतिक विश्लेषक , इतिहासकार, साम्राज्यवाद र उपनिवेशवाद विरोधी मार्क्सवादी बुद्धिजीविका रुपमा अन्तर्राष्ट्रिय बामपन्थी आन्दोलनमा उनले आफ्नो परिचय बनाएका छन् ।

लेखक विजय प्रसाद भरतीय कम्युनिस्ट पार्टी(मार्क्सवादी) निकट प्रकाशन संस्था लेफ्टवर्ड बुक्स का प्रधान सम्पादक पनि हुन । ईराक, अफगानिस्तान, लिबिया र सिरियामा अमेरिकी साम्राज्यवादी आक्रमण, भारतको दलित समुदाय, हिन्दुत्व, प्यालेस्टाईन, अरब आन्दोलन, दक्षिणी गोलाईध, रसियाली अक्टोवर क्रान्ति, जलवायु परिवर्तन, तेश्रो विश्वमा समाजवादी आन्दोलन आदी विभिन्न विषयमा उनका दुई दर्जन भन्दा बढी पुस्तकहरु प्रकाशित छन्।

उनले क्युवाली समाजवाद तथा क्युवाली क्रान्तिको पक्षमा लेख्दै आउनुका साथै ऐक्यवद्धता आन्दोलनमा समेत सहयोग पुर्‍याउँदै आएका छन् ।

कुलमान.....

मस्यौदाबाट ३ प्रतिशत मत कटाउन नसक्नेलाई राष्ट्रिय दलको मान्यता नदिने व्यवस्था हटाउनुपर्ने पनि माग गरे ।

‘राष्ट्रिय दलको मान्यता प्राप्त गर्न समानुपातिक निर्वाचनमा ३ प्रतिशत प्राप्त गर्नुपर्ने प्रजातन्त्र विपरितको प्रावधान यथावत राखिएको छ। यो मत सीमा हटाउन सर्वोच्च अदालतमा दायर गरिएको मुद्दा ६ वर्ष भयो। तर फैसला भएको छैन’, उनले भने ।

मुलुकमा.....

उनले देशैभर भेन्टिलेटर, हेमोडाइलासिस मेसिन, अल्ट्रासाउण्ड मेसिनलगायत दुई सय ३३ महँगा स्वास्थ्य उपकरण बेवारिसे अवस्थामा रहेको तथ्य सार्वजनिक भएको भन्दै निश्चित उद्देश्य र व्यवहारिक प्रक्रिया पुर्याएर खरिद गरिएका उपकरण किन बेवारिसे अवस्थामा पुर्‍याइए सदनलाई जवाफ दिन सभामुखमार्फत सरकारको ध्यानाकर्षण गराइन् । उनले यस्ता उपकरण बेवारिसे बनाउने दोषीलाई कारवाही गर्न पनि माग गर्नुभयो ।

सांसद विना जैसवालले यही भदौ ६ गते संघीय ससद् सचिवालयविरुद्ध परेको रिट निवेदनको हकमा सङ्घीय सरकार र प्रदेश सरकारको निर्वाचन क्षेत्रमा विनियोजन बजेट सम्बन्धित कार्यक्रम

कार्यान्वयन नगर्न दिएको सर्वोच्च अदालतको आदेश स्वागतयोग्य रहेको भन्दै यसले संघदेखि स्थानीयतहसम्म हुने सम्भावित अनियमितताको जोखिम रोकन सहयोग पुग्ने दावी गरिन् । राष्ट्रिय जनावार धर्मको अपमान भइरहेको भन्दै उनले यस्ता गतिविधिमा संलग्नलाई पक्राउ गरी कानुनी कारवाही गर्न माग गगरिन् ।

जसपाका प्रमुख सचेतक प्रदीप यादवले उद्योगीले विद्युत् प्राधिकरणलाई ‘डेडिकेटेड र ट्रक लाइन’को विद्युत् महसुलवापतको अबौ रकम नबुझाएको भन्दै वक्यौता उठाउन सभामुखमार्फत सरकारको ध्यानाकर्षण गराए । उनले ठूला औद्योगिक घरनाले करिब रु १० अर्ब १४ करोड रकम वक्यौता नबुझाएको बताए ।

सांसद अम्मरबहादुर थापाले नेपाललाई समृद्ध बनाउन भ्रष्टाचार र तस्करीको अन्त्य गरी सुशासन प्रवर्द्धन गरिनुपर्ने खाँचो औँल्याए । उनले भ्रष्टाचारी र तस्करीलाई तह लगाएर देशलाई आर्थिक रुपमा समृद्ध बनाउन सरकारले विशेष पहल कदमी लिनुपर्ने धारणा राखे । सांसद अब्दुल खानले इञ्जिनियरिड अध्ययनका लागि शुल्क महङ्गो भएकाले विद्यार्थी माइतीघर सडकमा संघर्त रहेको भन्दै उक्त समस्या यथाशक्य छिटो समाधान गर्न सभामुखमार्फत सरकारको ध्यानाकर्षण गराए ।

सांसद खानले कम्प्युटर शिक्षा अध्ययन र अध्यापन गर्ने पेसाकर्मि आर्थिक पीडामा रहेको भन्दै कम्प्युटर शिक्षासम्बन्धी दरबन्दी सिर्जना गर्न माग गर्दै उनले सिरहाको राजापुरस्थित गौशाला जीर्णअवस्थामा रहेको भन्दै मर्मत सम्भारका लागि ध्यानाकर्षण गराए । सांसद अरुणकुमार चौधरीले पूर्व-पश्चिम राजमार्ग अन्तर्गत कैलालीको अत्तरिया सडक खण्ड जीर्ण अवस्थामा रहेको भन्दै सडक स्तोन्तिका लागि सम्बन्धित निकायको ध्यानाकर्षण गराए ।

सांसद प्रेम सुवालले तराईका सीमावर्ती क्षेत्रमा भारतीय सुरक्षाकर्मिले नेपालीमाथि अतिक्रम गर्ने गरेको भन्दै सरकारको ध्यानाकर्षण गराए । उनका अनुसार हालै सांसदहरुको टोली कञ्चनपुरको दोधारा चाँदनी र टनकपुरको स्थलगत निरीक्षणका क्रममा दोधारा चाँदनीको सुन्दर नगरको ७०६ नम्बरको स्तम्भमा पुग्दा भारतीय दुई सुरक्षाकर्मिले सोधपुछ गरेको बताए ।

एमसीसी.....

एमसीसी सम्झौता भएको विषय आफूहरु कसैलाई पनि थाहा नदिएको गुनासो पनि उनले गरेका थिए ।

‘एमसीसी सम्झौता भएको कुरा हामी कसैलाई थाहा थिएन । म पनि पार्लियामेन्टमा नै थिएँ, सन् २०१७ मा सम्झौता भएको रहेछ । त्यो सम्झौता पनि अकी सरकार आएपछि सुरुमा संसदमा ल्याउनुपर्ने भन्ने पनि रहेनछ,” खनालले भने ।

एमसीसीको विरुद्धमा आफूले उठाएको आवाजको सबैभन्दा बलियो साथ एमाले नेता भीम रावलले दिएको उनले उल्लेख गरे।

‘जब संसदमा आउने कुरा भयो, स्वभाविक रुपमा संसद्मा आउने कुनैपनि विषयवस्तुमा अध्ययन नगरी निर्णय दिने कुरा आउँदैन। अमेरिकासँग यो सम्झौता भएको भन्ने सुन्नेवित्तिकै विशेषरुपले ध्यानाकर्षण गर्रँ,” खनालले भने, ‘मलाई राम्रोसँग साथ दिनुभएको साथी भनेको भीम रावल हुनुहुन्छ। हामीले पाटीभित्र छलफल गर्यौँ। यसका सम्झौताका बारेमा हामी छलफल गर्यौँ ।”

प्रमाणपत्र.....

प्रमाणपत्र लिइसकेपछि नेपाली नागरिकताको प्रमाणपत्र लिएको वा नागरिकतासम्बन्धी प्रचलित कानुनबमोजिम नेपाली नागरिकताको प्रमाणपत्रमा आफ्नो वा बाबुआमाको नाम वा थर वा नामथर संशोधन गराएकामा सो बमोजिम एसएलसी, एसइई वा कक्षा १२ को प्रमाणपत्रमा आफ्नो वा बाबुआमाको नाम

वा थर वा नामथर सच्याउन चाहेमा एक पटकका लागि नेपाली नागरिकताको प्रमाणपत्र लिएको वा नेपाली नागरिकताको प्रमाणपत्रमा विवरण सच्याएको एक वर्षभित्र दरखास्त दिन सक्नेछ ।

कुनै विद्यार्थीले यो उपनियम प्रारम्भ हुनुअघि नेपाली नागरिकताको प्रमाणपत्र लिएको वा नेपाली नागरिकताको प्रमाणपत्रमा आफ्नो वा बाबुआमाको नाम वा थर वा नामथर संशोधन गराएकामा सो बमोजिम एसएलसी, एसइई वा कक्षा १२ को प्रमाणपत्रमा आफ्नो वा बाबुआमाको नाम वा थर वा नामथर सच्याउन पाँच वर्षभन्दा पुरानो कुनै व्यक्तिले पनि एक पटकका लागि यो उपनियम प्रारम्भ भएको एक वर्षभित्र दरखास्त दिन सक्नेछ । त्यसैगरी नागरिकता सच्चाएको एक वर्षभित्र पनि शैक्षिक प्रमाणपत्र सच्चाउन दरखास्त दिन पाउने छन् ।

सापारु रुटमा सवारी प्रवेश निषेध

भक्तपुर । भक्तपुर नगरपालिकाका प्रमुख सुनिल प्रजापतिको अध्यक्षतामा २०८० को जनै पूर्णिमा र गाईजात्रा पर्वमा शान्तिपूर्ण, मर्यादित र सुरक्षित रुपमा सम्पन्न गर्न गाईजात्रा प्रदक्षिणा मार्गमा सवारीसाधन प्रवेश निषेध, सवारीसाधन पार्किङ र नगरको शान्ति सुरक्षा गर्ने विषयमा बैठक बस्यो ।

जिल्ला प्रशासन कार्यालय, जिल्ला प्रहरी कार्यालय, सशस्त्र प्रहरी, ट्राफिक, ख्वप मिनिबस सेवा समिति, ख्वप अस्पतालका प्रतिनिधिको सहभागितामा बसेको उक्त बैठकले नगरको विभिन्न वडाहरूमा पार्किङस्थलको व्यवस्था गरेको छ ।

सोही क्रममा भक्तपुर नगरपालिकाका प्रमुख सुनिल प्रजापतिले गाईजात्रा अवधिभर हुने भीड र सवारी पार्किङलाई सहज व्यवस्थापन गर्न सबैले आफ्नो तर्फबाट भूमिका खेल्नुपर्ने बताउनुहुँदै गाईजात्रा प्रदक्षिणा मार्गमा कुनै अवरोध हुन नदिन अव्यवस्थित तारहरूको व्यवस्थापन गर्ने कार्य अन्तिम चरणमा पुगिसकेको बताउनुभयो ।

गाईजात्रा भक्तपुरको प्रसिद्ध क्रिस्केट जात्रापछिको महत्वपूर्ण जात्रा भएको बताउँदै उहाँले भक्तपुर नपाले जात्रा अवधिभर वडाका विभिन्न स्थानहरूमा प्रारम्भिक उपचार केन्द्रको समेत व्यवस्था गरेको बताउनुभयो ।

उक्त बैठकले सिद्धपोखरीको दक्षिणी भाग, भक्तपुर क्यान्सर अस्पताल अगाडिको पार्किङ स्थल, नःपुखुको दक्षिण/पश्चिमतिरको खुल्ला क्षेत्र, देको, मिवा, इतापाके आवास क्षेत्रका सडकहरु, ब्यासी पर्यटक बस पार्क, ब्यासीबाट कालीघाट जाने सडकको एक छेउ, देकोचा (ख्वप कलेजका गाडीहरु पार्किङ गर्ने ठाउ“), कमलविनायक सरस्वती विद्यागृह प्राविको चौरको पार्किङ क्षेत्र, च्याम्हासिंहदेखि पसिखेल सडकको एक छेउ, महेश्वरी खेल मैदान, परोपकार केन्द्र परिसर (हनुमानघाट), भेलुखेल, ल्योसिंख्य, राममन्दिर पुलसंगै खोला किनारा, बाराही पुलस“नै खोला किनारा र भावांचो बसपार्क गरी १६ वटा स्थानहरूमा पार्किङस्थलको व्यवस्थापन गर्ने निर्णय गरेको छ ।

साथै बैठकले गुन्हीपुन्ही सापारु २०८० शान्तिपूर्ण मर्यादित र सुरक्षित रुपमा सम्पन्न गर्न मिति २०८० भदौ १३ गतेदेखि २० गतेसम्म प्रदर्शन हुने परम्परागत र आधुनिक सा“स्कृतिक विधाहरुको प्रस्तुत हुने स्थानहरु र मुल्याकंन स्थलहरुमा आवश्यक शान्ति सुरक्षा व्यवस्था गर्ने निर्णय गर्‍यो ।

गुन्हीपुन्ही सापारुको दिन मिति २०८० भदौ १४ गते प्रदक्षिणा मार्गको सबै वडाहरूमा र परम्परागत र आधुनिक सा“स्कृतिक विधाहरुको मुल्याकंन स्थलहरुमा आवश्यक प्राथमिक स्वास्थ्य उपचार सेवा केन्द्रले व्यवस्था गर्ने निर्णय गर्‍यो भने गुन्हीपुन्ही सापारु २०८० शान्तिपूर्ण मर्यादित र सुरक्षित रुपमा सम्पन्न गर्न प्रदक्षिणा मार्गका साथै सम्पूर्ण प्रदर्शनी स्थलहरुमा आवश्यक सरसफाईको व्यवस्था गर्ने निर्णय उक्त बैठकले गरेको छ ।

[illegible]

ललितरत्न' उपाधिसहित सम्मान गरिने पनि आयोजकले जनाएको छ । प्रतियोगीहरूले आफ्नो गीतको रेकर्ड फारामसहित दर्ता गराउनु पर्ने, उक्त रेकर्डमार्फत छनौट भएकाहरू अडिशन राउण्डमा प्रस्तुत गर्नेछन् भने अडिशन राउण्डबाट छनौट भएकाहरू लिटिल स्टार गीत प्रतियोगितामा सहभागी हुन पाउने जानकारी गराइएको छ ।

यस प्रतियोगितामा सहभागी हुन कम्तीमा ४ जना वाद्यवादक संगीतकारहरूको साथमा गीत प्रस्तुत गर्नुपर्ने नियम पनि राखिएको छ । प्रतियोगितामा सहभागी हुन भदौ ९ गते देखिने फाराम बुझाउन सकिने पनि आयोजकले जनाएको छ ।

लिटल स्टार रेकर्ड्स प्रमुख प्रायोजक रहेको सो प्रतियोगिताको सहयोगीमा पाटन म्युजियम रहेको छ । नेवाः भोजसहितको यो प्रतियोगिताको जानकारी कलाकार समितिको फेसबुक पेजबाट लिन सकिने पनि पत्रकार सम्मेलनमा जानकारी गराइएको छ ।

दक्षिण भारतीय
अभिनेता रजनीकान्त अभिनीत
फिल्म 'जेलर' ले बक्स अफिसमा

राप्ती कमाइ गरिरहेको छ। फिल्मले १८ दिनमा विश्वभरबाट ६ सय करोड कमाएको छ। फिल्म विश्लेषक मनोबाला विजयवाहनका अनुसार 'जेलर' ले विश्वव्यापी रूपमा ६०६ करोड २९ लाख भारू कमाएको हो। योसँगै ६ सय करोड क्लबमा समावेश हुने दोस्रो तमिल फिल्म बनेको छ। यसअघि सन् २०१८ मा रिलिज भएको फिल्म '२.०' ले विश्वव्यापी रूपमा ७२३ करोड ३० लाख भारू कमाएको थियो। अगस्ट १० देखि प्रदर्शन भएको फिल्म 'जेलर' ले घरेलु बक्स अफिसमा ३६१ करोड ५५ लाख भारू कमाएको छ। फिल्मलाई दक्षिण भारतमा निकै रूचाइएको छ।

सोह्रौं वार्षिक साधारण सभाको सूचना

यस संस्थाको विनियम २०६४ को परिच्छेद ७ को दफा २९ को उपदफा १ ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी मिति २०८० श्रावण १३ गते बसेको सञ्चालक समितिको बैठकको निर्णय अनुसार देहायका प्रस्तावहरु माथि छलफल गरि निर्णय गर्नु पर्ने भएकोले संस्थाको गरिमामय **सोह्रौं वार्षिक साधारण सभा** देहायको मिति, समय र स्थानमा हुने भएकोले सम्पूर्ण सदस्यहरुलाई पत्र पठाइसकिएको छ । कथंकदाचित्त उक्त पत्र प्राप्त नभएमा यसै सूचनालाई आधार मानी साधारण सभामा उपस्थितिको लागि सूचित गरिन्छ ।

स्थान : शखधर पाटी प्यालस, शखधरचाक, थाम
छलफलका विषयहरु :

१. आ.व. २०७१/०८०को सचिवबाट प्रस्तुत प्रगति प्रतिवेदन तथा आ.व. ०८०/१०को प्रस्तावित कार्यक्रमहरु माथि छलफल र पारित गर्ने ।
२. आ.व. २०७१/०८०को कोषाध्यक्षबाट प्रस्तुत आर्थिक प्रतिवेदन तथा आ.व. ०८०/१०को बजेट माथि छलफल गरि पारित गर्ने ।
३. आ.व. २०७१/०८०को वायट्य लेखा परीक्षण प्रतिवेदन माथि छलफल गरी पारित गर्ने सम्बन्धमा ।
४. आ.व. २०७१/०८०को लेखा सुपरिवेक्षण समितिबाट प्रस्तुत प्रतिवेदन माथि छलफल गरि पारित गर्ने सम्बन्धमा ।
५. आ.व. २०७१/०८०को लागि लेखापरीक्षक नियुक्ति तथा पारिश्रमिक निर्धारण गर्ने सम्बन्धमा ।
६. समितिले विभिन्न समयमा व्याजदर, विलम्ब शुल्क तथा अन्य विषयहरुमा गरिएको निर्णयहरुको सम्बन्धमा छलफल गरी अनुमोदन गर्ने सम्बन्धमा ।
७. शेयर लाभांश तथा संरक्षित पूजी फिर्ता कोष वितरण सम्बन्धमा ।
८. साधारण सभाको निर्णय पुस्तिकामा हस्ताक्षर गर्नको लागि सेयर सदस्यतर्फबाट आठ जना प्रतिनिधि छनौट गर्ने ।
९. कोषहरुको बाँडफाँड अनुमोदन गर्ने ।
१०. निर्वाचन सम्बन्धमा ।
११. विविध ।

आज्ञाले
लक्ष्मीभक्त (राजु) श्रेष्ठ
सचिव

– साधारण सभामा स्वयम् उपस्थित हुने सदस्यलाई मात्र परिवहन खर्च उपलब्ध गराइनेछ ।
१६औं साधारणसभाको प्रतिवेदन माथि सल्लाह, सुझाव एवं आफ्नो राय भएमा संस्थाका रहेको रजिष्टर, सुझाव पेटका र ईमेल : saccos154@gmail.com मा ईमेल, वेबसाईट <https://www.shankhadharsaving.coop.np> मा कमेन्ट गरी सहयोग परिनिहन अनुरोध छ ।

पार्टी प्यालेसको दुनियामा
एक उत्कृष्ट नाम

शंखधर पार्टी प्यालेस

शंखधर चौक, मध्यपुर थिमि-४, भक्तपुर
फोन नं.: ०१-५०९३४८८
मोबाईल: ९८४१३६८५३५, ९८४१४१६९११

अत्याधुनिक सुविधा सहित रमणिय पारिवारिक वातावरणमा विवाह, ब्रतबन्ध तथा
अन्य शुभकार्य लगायत सेमिनार, गोष्ठिका साथै विविध प्रदर्शनीको लागि सम्पन्नहोस्।

तपाईंहरूकै चिरपरिचित

प्रो अष्टबज्र बज्राचार्य

हिरावज्र ज्वेलरी

मध्यपुर थिमि- ४, शंखधर चौक

Hira Bajra Jewellery

MADHYAPUR THIMI- 4, SHANKHADHAR CHOWK

Tel: 6632809

सुखकी गहना, दुःखकी सजाना

शुभ श्री बैक्चेट (पार्टी प्यालेस)

सुविधा सम्पन्न रमणिय पारिवारिक वातावरणमा विवाह, व्रतबन्ध, तथा अन्य शुभकार्य लगायत सेमिनार एवं आउटडोर इनडोर क्याटरिङ्गका साथै कक वेटेरहरु चाहिएमा हामीलाई सम्भन्नुहोस् ।

सम्पर्क: ६६३८७३४, ९८४१४७७८५२, ९८४१८६५५९४
सिद्धिकालीचोक, मध्यपर थिमि-४ भक्तपर

९८४१५०४७११, ९८१०३११०८७

स्तरिय, उत्कृष्ट सेवा, हार्डजेनिक परिकार, सुविधा सम्पन्न ५५०० स्क्वायर माथिका २ वटा ठूला हलको साथमा पर्याप्त पार्किङ सुविधा भएको शुभ-विवाह, व्रतबन्ध, सेमिनार, गोष्ठी लगायत अन्य सम्पूर्ण शुभ कार्यको लागि थिमि बैकवेट पा लि

Admission Open for

BBS

Affiliated to Tribhuvan University

JANA ADARSHA CAMPUS

Shankhadhar Chowk, Madhyapur Thimi-4, bhaktapur, Nepal

01-5093033

Remember us for HD Quality print

90 फिट

ब्रिदेव फलेक्स एंड स्टिकर प्रिन्ट
मध्यपुर थिमि-८, दुईपोखरी, ईन्द्रयणी मार्ग
सम्पर्क : ९८५५१०२५५५, ९८०८११०३५८

पुनश्च : शनिबार बाहेक अन्य बारहरुमा बिहान १०:०० बजेदेखि बेलुका ६:०० बजे सम्म ग्राहकहरुको सेवामा रहनेछ ।

प्रकाशक / कार्यकारी सम्पादक: दीपक श्रेष्ठ, सम्पादक: दीपिका श्रेष्ठ, व्यवस्थापक: दिवस श्रेष्ठ, फोटो पत्रकार: श्याम था श्रेष्ठ, कार्यालय: सुन्दरनगर, मध्यपुर थिमि-३, भक्तपुर,
फोन: ६६३३६५२, ९८५११०२२७३, मुद्रण: धिम्ले अफसेट प्रेस, अनामनगर, web Portal : www.thimitimes.com.np/